

DRAUGAS

PERIODICALS
March 31, 2004
Vol. XCV

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, KOVO - MARCH 31, 2004

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03-30-04

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

95th ANNIVERSARY

Nr. 63
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Vydūno fondo svečias iš Lietuvos. Kaziuko mugė Detroit, MI. Skautiškas šurmuly Boston, MA. Skautai akademikai paminėjo 100 m. nuo spaudos atgavimo.

2 psl.

Kovo dvidešimt devintoji. Tikro džiaugsmo savaitė. Išleistas minėtinų ir kitų datų kalendorius.

3 psl.

Šeiminių kėrtelė. Skaitytųjų nuomonės, laiškai ir komentarai.

4 psl.

Netekome dviejų sporto veikėjų.

5 psl.

Mokytojų konferencija PLC, Lemont. Lietuvos Dukterų draugijos susirinkimas. Ir žiema turi spalvas.

6 psl.

Sportas

* Vokietijoje vykusiose „ARD-Masters Gala“ serijos sportinių šokių varžybose antrąją vietą klasikinių šokių progamoje užėmė kauniečiai Arūnas Bizokas ir Edita Daniūtė. Pirmoji vieta atiteko italams Domenico Soale bei Gioia Cerasoli, o trečiąją poziciją užėmė kita Italijos pora – Paolo Bosco ir Silvia Pitton. Pusfinalyje varžybas baigė ir dešimti liko Donatas Vėzelis bei Lina Chatkevičiūtė. Lotynų Amerikos šokių varžybose Leipce vilniečiai Andrius Kandelis ir Eglė Visockaitė tenkinosi šeštąja vieta.

* Tarptautinės dviračių sąjungos (UCI) paskelbtame naujame pajėgiausių planetos dviratininkų sąrašą penktąją vietą, kaip ir prieš savaitę, užima Edita Pučinskaitė. Lietuvos atstovė turi 455 įskaitinius taškus. Iš tryliktosios pozicijos į dvyliką per savaitę pakilo Diana Žilutė (259 tšk.), aplenkusi iš pirmojo dešimtukio iškritusią rusę Zulfija Zairova.

* Keturiadesimt pirmą nesėkmę septyniadesimt trečioje Nacionalinės krepšinio sąjungos (NBA) reguliariojo sezono rungtynėse patyrė Clevelando „Cavaliers“ ekipa su Žydrūnu Ilgausku. Penktąją vietą Rytų konferencijos Centriniam pogrupyje užimantys Clevelando krepšininkai pirmadienį svečiuose 93:101 turėjo pripažinti antrojoje pozicijoje Vakarų konferencijos Vidurio Vakarų pogrupyje esančio NBA čempiono San Antonio „Spurs“ klubo pranašumą. Lietuviš pelnė 18 taškų, ku krepšiais atkovojo 6 kamuolius, bloka vo varžovo metimą.

Naujausios žinios

* Atmintinų dienų sąrašą Lietuvoje siūloma papildyti NATO ir Europos dienomis.

* „AirBaltic“ pradeda pigesnius skrydžius iš Vilniaus į Europą.

* Transporto parodoje „TransBaltica 2004“ – apie 120 dalyvių.

Sveiki atvykę į NATO, naujokės sveikina JAV prezidentas

Vašingtonas, kovo 30 d. (BNS) – Jungtinių Valstijų prezidentas George W. Bush Vašingtone oficialiai pasveikino septynis Rytų ir Vidurio Europos valstybes su įstojimu į NATO, pabrėždamas, kad jos dar labiau sustiprino šią gynybinę sąjungą.

„Šiandien mes išdidžiai sveikiname Bulgariją, Estiją, Latviją, Lietuvą, Rumuniją, Slovakiją ir Sloveniją, sveikiname jas kaip Šiaurės Atlanto nareis“, sakė G. W. Bush. Jam išstarus Lietuvos vardą nuskambėjo skardžiausios ovacijos. Naujųjų NATO narių sveikinimo ceremonija surengta pirmadienį vėlai vakare (Lietuvos laiku) Baltųjų rūmų Pietinėje pievelėje. Šioje ceremonijoje dalyvavo septyni naujųjų NATO narių premjerai, tarp jų ir Lietuvos ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas.

Savo kalboje G. Bush pabrėžė, kad „visos NATO narės turi būti laisvos, demokratiškos, pasiryžusios ginti laisvės principus. NATO narės turi būti pasirengusios prisidėti prie bendros mūsų Sąjungos gynybos“. JAV prezidentas akcentavo, kad šiandien Sąjunga susiduria su nauju priešu – terorizmu. Pasak G. Bush, šis priešas atnešė mirtį žmonėms nuo Niujorko iki Madrido. „Jie nekencia to, už ką kovojame mūsų Sąjunga, jie nekencia taikos, jie nori mus sušaldyti ir jie pralaimės. Mes niekada nepasiduosime prievartai, mes atremsim terorizmo pavojų ir jį nugalėsime drauge“, kalbėjo JAV vadovas. Jis priminė, kad naujosios NATO narės, prieš tapdamos sąjungininkėmis, buvo „mūsų draugėmis“. Pabrėžęs, kad jos „padeda nesti laisvę į Iraką ir Afganistaną“, G. Bush, kalbėdamas

apie Lietuvą, teigė, kad „jos padeda palaikyti saugumą Irake“.

Lietuva oficialiai prie galinčiausio pasaulio gynybinės organizacijos prisijungė pirmadienį, maždaug 9 v.v. Lietuvos laiku, kuomet premjeras A. Brazauskas JAV valstybės sekretoriui Colin Powell įteikė dokumentus, patvirtinančius Šiaurės Atlanto sutarties pasirašymą Lietuvoje.

JAV Valstybės departamente Vašingtone surengtos ceremonijos metu analogiškus raštus C. Powell įteikė dar šešių valstybių – Latvijos, Estijos, Slovakijos, Slovenijos, Rumunijos ir Bulgarijos – premjerai. Tai didžiausia NATO plėtra iš iki šiol buvusių. Pastarąjį kartą NATO plėtėsi 1999 m. kuomet prie Sąjungos prisijungė Lenkija, Čekija ir Vengrija. Dabar NATO vienija 26 valstybes.

Borisov apsauga perdavė ginklus policijai

J. Borisov (deš.) nuo šiol saugo neginkluoti asmenys sargybinais. Saulius Venckaus (ELTA) nuotr.

Į atsakingas pareigas R. Paksas siūlo apkaltos teisėtumu abejojančią teisininką

Vilnius, kovo 29 d. (BNS) – Viešųjų ir privačių tikslų konfliktus nagrinėjantis Vyriausios tarnybinės etikos komisijos (VTEK) narių kadencijai tvirtinti siūlo prezidentas, Seimo pirmininkas, premjeras, Aukščiausiojo Teismo pirmininkas ir Lietuvos teisininkų draugija.

Ankstesnės sudėties komisijoje nuo prezidento institucijos tuometinis prezidentas V. Adamkus 2002 m. pasiūlė konstitucinės teisės specialistę Tomą Birmontienę. Vasario viduryje VTEK vadovu Seimas paskyrė socialdemokratą Algirdą Meškauską. Iki šiol VTEK vadovavo nepartinis Vytautas Andriulis. Jis paskirtas komisijos nariu antrąją kadencijai.

Seime prieš porą savaitių surengtoje diskusijoje su teisininkais A. Vaišvila yra išreiškęs abejonių dėl Seime prezidentui pradėtos apkaltos procedūros konstitucingumo. Panašias mintis profesorius yra iš-

dėstęs užsakytame straipsnyje žiniasklaidoje.

Penkis nepriekaištingos reputacijos VTEK narius Seimui ketverių metų kadencijai tvirtinti siūlo prezidentas, Seimo pirmininkas, premjeras, Aukščiausiojo Teismo pirmininkas ir Lietuvos teisininkų draugija.

Isaką dėl siūlymo skirti teisininką A. Vaišvilą, vadovaujantį Lietuvos teisės universitetui Teisės filosofijos katedrai, VTEK narių prezidentas pasirašė pirmadienį.

Seime prieš porą savaitių surengtoje diskusijoje su teisininkais A. Vaišvila yra išreiškęs abejonių dėl Seime prezidentui pradėtos apkaltos procedūros konstitucingumo. Panašias mintis profesorius yra iš-

Apklausoje pirmąją Darbo partijos vadovas

Vilnius, kovo 29 d. (BNS) – Darbo partijos vadovas parlamentarai Viktoras Uspaskichas įkopė į populiariausių politikų sąrašą viršūnę, iš pirmosios vietos išstumdamas ilgai ten buvusį kadenciją baigusį prezidentą Valdą Adamkų.

Tai rodo viešosios nuomonės tyrimų kompanijos „Baltijos tyrimai“ kovo 17–22 dienomis atlikta apklausa, kurios rezultatus pirmadienį skelbia dienraštis „Lietuvos žinios“.

Ši mėnesį V. Uspaskichą palankiai vertino 68 proc. ap-

klaustųjų, vasarį tokių buvo 62 proc.

Antroje vietoje liko kadenciją baigęs prezidentas V. Adamkus. Kovo mėnesį jį palankiai vertino 67 proc. apklaustųjų.

Soktelėjo policijos generalinio komisaro Vytauto Grigavičiaus populiarumas. Kovo mėnesį apie jį gerai atsiliepė 66 proc. apklaustųjų.

Ketvirtoje vietoje atsidūrė socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkėvičiūtė. Ją palankiai įvertino 65 proc. apklaustųjų. Penktoje vietoje –

Vilnius, kovo 29 d. (ELTA) – Verslininko Jurij Borisov įsteigta apsaugos tarnyba pirmadienio pavakare perdavė ginklus, šaudmenis ir specialias priemones Kauno rajono policijos komisariatui, kur visa tai bus laikinai saugoma.

J. Borisov nuo šiol saugo neginkluoti asmenys sargybinais.

Ginklai ir specialiosios priemonės perduotos policijai vykdančiai Policijos departamento nurodymą. Policijos departamentas išduoda leidimus saugos tarnybų veiklai. Pasak Policijos departamento atstovės spaudai, J. Borisov apsaugos tarnybai priklausantys ginklai bus saugomi policijos komisariate tol, kol bus surinkta visa reikiama informacija apie minėtos tarnybos veiklą iš Valstybės saugumo departamento, prokuratūros bei teritorinių policijos įstaigų.

Abiejonių dėl bendrovės

Lietuvoje atlikta 28-oji širdies persodinimo operacija

Vilnius, kovo 29 d. (BNS) – Vilniaus universiteto ligoninės (VUL) Santariškių klinikoje pirmadienio naktį atlikta 28-oji širdies persodinimo operacija.

Pasak klinikų pranešimo spaudai, donorų širdis buvo persodinta vidutinio amžiaus vyrui.

Šiuo metu ligonis yra stebimas intensyviosios terapijos palatoje, jo sveikatos būklė, anot medikų, yra vidutinio sunkumo.

Savaitgalį Santariškių klinikoje gavo dar kelis donorų organus – akių ragenas ir inkstus.

Pirmadienį po pietų Urologijos ir nefrologijos centro medikai vieną inkstą persodino

Apkaltos procesas prezidentui R. Paksui gali būti trumpas

Vilnius, kovo 30 d. (BNS) – Gavęs Konstitucinio Teismo išvadą Seimas per dvi-tris dienas gali apsvastyti kaltinimus prezidentui R. Paksui ir surengti balsavimą dėl jo nušalinimo. Tai žurnalistams antradienį po Etikos ir procedūrų komisijos posėdžio pareiškė jos pirmininkas Algimantas Salamakinas. „Komisija mano, jog užteks 2-3 dienų apkaltos procesui pabaigti“, žurnalistams sakė A. Salamakinas. Jis pridūrė, jog komisijos nuomone, Seime nereikia papildomai apklausti liudytojų, išskyrus patį prezidentą, bet šis gali ir atsisakyti atvykti į parlamentą.

Kelių BNS šaltinių Seime nuomone, jau šį penktadienį Konstitucinis Teismas gali pateikti savo išvadą, ar prezidentas savo veiksmais šurkščiai pažeidė Konstituciją. Tuo atveju rengiamasi jau sekmadienį išleisti „Valstybės žinių“ numerį, kuriame būtų paskelbtas KT sprendimas, ir jau kitą savaitę

pabaigti apkaltos procesą. Etikos ir procedūrų komisija nusprendė, jog Seimo statute išdėstytos apkaltos procedūros išdėstytos „gana aiškiai ir neturėtų kilti didelių problemų jas taikant praktikoje“. Komisija siūlys valdybai apkaltos proceso metu apriboti galimybes pateikti į Seimą ne tik svečiams, bet ir parlamentarų visuomeniniams patarėjams, kurių yra apie 2,000.

„Visas dienas, kol vyks apkaltos procesas, Seime turės būti ramybė“, sakė A. Salamakinas. Anot jo, parlamentarai turi būti apsaugoti nuo bandymų daryti jiems įtaką prieš galutinį balsavimą, nuo kurio priklausys, ar prezidentas bus nušalintas nuo posto. Seimas pradėjo apkaltos procesą R. Paksui vasario 19 d. Jam pateikti šeši kaltinimai šurkščiai pažeidus Konstituciją ir sulaužius duotą priesaiką. Prezidentas būtų nušalintas nuo pareigų, už tai balsavus 85 parlamentarams.

Artimas prezidento bendražygis ragina jį atsistatydinti

Vilnius, kovo 29 d. (BNS) – Po akibrokšto dėl Jurij Borisov paskyrimo patarėju prezidentą trauktis paragina ne tik jo politiniai oponentai, bet ir šalininkai.

Dienraštis „Lietuvos rytas“ pirmadienį rašo, jog vienas ilgametis Rolando Pakso bendražygis, abiejų jo vyriausybę buvęs finansų ministras, dabartinis Seimo Liberaldemokratų frakcijos narys Jonas Lionginas taip pat paragina prezidentą atsistatydinti.

Parlamentaras teigia nesu- prantantis, kokių argumentų turi prezidentas už tai, kad liktų poste.

„Man tai yra didžiausia mįslė. Procesas vyksta penkis mėnesius. Tokio lygio politikas turi suvokti, kad politinė padėtis iš esmės pasikeitė“, sakė J. Lionginas.

Kiekviena diena mažina prezidento komandą

Vilnius, kovo 29 d. (ELTA) – Kasdien aiškėja vis naujos paliekančių Prezidentūrą prezidento Rolando Pakso komandos narių pavardės. Pirmadienį patvirtinta, kad pasitraukė iš patarėjo valstybės saugumo klausimais pareigų Evaldas Vaitkus. Prezidentūrą palieka ir visuomeninis patarėjas informacijos vadybos klausimais Aurelijus Katkevičius.

E. Vaitkus prezidento komandoje dirbo nuo pat Rolando Pakso išrinkimo prezidentu praėjusių metų vasario 26 d.

A. Katkevičius su R. Paksu bendradarbiavo dar anksčiau – nuo pat prezidento rinkimų kampanijos pradžios.

E. Vaitkus savo žingsnio plačiai nekommentavo, teigdamas, kad atsistatydinimo pareiškimą parašė „asmeniniais motyvais“. A. Katkevičius neat-siliepė telefonui. Prezidentūroje kalbama, kad jis išėinąs tyliai, be „durų trankymo“.

Išrinkta „Mis Lietuva 2004“

„Mis Lietuva 2004“ Agnė Maliaukaitė ir „Mis Lietuva 2002“ Vaida Griksaitė. Tomo Černišovo nuotr.

antrąją „Vicemis Lietuva 2004“ – Vytauto Didžiojo universiteto politologijos studentė Eglė Ilkytė.

Publikos simpatijos ir prizai atiteko Klaipėdos universiteto Menų fakulteto studentei, džiazo dainininkei plungiškei Giedrei Laučytei, pelnusiai ir „Mis Talentas“ apdovanojimą. Specialų

konkurso rėmėjo „United Colors of Benetton“ prizą pelnė kaunietė Roberta Juškaitė.

Konkurso dalyvės vertino 9 narių komisiją. Jai vadovavo plastinės chirurgijos profesorius Kestutis Vitkus, tarp narių buvo žurnalistai Algimantas Čekuolis ir Giedrė Bradauskienė.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė
2652 W. 65 Street
Chicago, IL 60629
Tel. 773-476-7089

Vydūno fondo svečias – fil. Edmundas Kulikauskas

Vydūno fondo tarybos ir valdybos narių būrelis su svečiu, Vydūno fondo igaliotiniu Lietuvoje, fil. Edmundu Kulikausku. Iš kairės: Jūratė Variakojienė, Lijda Ramanauskas, Ritonė Rudaitienė, E. Kulikauskas, VF valdybos pirm. Šarūnas Rimas, Melita Lauraitienė, VF tarybos pirm. Leonas Maskalūnas, buvęs ilgametis VF valdybos pirm. Vytautas Mikunas. Susitikimas vyko 2004.03.18 d. VF būstinėje, Lemont, IL.

Vidos Brazaitytės nuotr.

Š.m. kovo 18 d., Vydūno fondo būstinėje lankėsi, į Čikagą atvykęs fondo igaliotinis Lietuvoje, fil. Edmundas Kulikauskas.

Ta proga VF valdybos pirm. fil. Šarūnas Rimas pakvietė valdybos narius filisterius: Vytautą Mikuną, Jūratę Variakojienę, Lijdą Ramanauską, Melitą Lauraitienę (Leopoldas von Braun negalėjo dalyvauti), tarybos pirm. Leoną Maskalūną ir VF konkursų komisijos pirm. Vidą Brazaitytę, susitikti su atvykusiu svečiu ir pasidalinti rūpinimais klausimais.

Fil. Edmundas Kulikauskas gražiai reprezentuoja ir sąžiningai atlieka įvairius Vydūno fondo įsipareigojimus bei darbus Lietuvoje, tad buvo gera proga jam asmeniškai ir nuosirdžiai padėkoti.

Buvo kalbama apie kalėdinių atviručių spausdinimo reikalus. Būtinai reikalinga surasti naujų dailininkų, nes mūsų ligšioliniai bendradarbiai per ilgą laiką jaučiasi „išsiseimę“. Buvo svarstoma, ar reikėtų dailininkų asmeniškai ieškoti, ar prvesti čia ir Lietuvoje kalėdinių atviručių konkursą? Norėtusi, kad ir toliau

VF atvirutės atspindėtų lietuvišką, krikščionišką dvasią. Tarp įvairių galimybių buvo pasiūlyta pasitarti su Lietuvos dailininkų sąjunga.

Teirautasi apie Lietuvoje įsteigtas penkias mokslo premijas, pavadintas A.S.S. garbės narių vardais. Taip pat apie steigiamą seštantą – Juozo Milvydo vardo premiją. Penktasis Vincės Jonuškaitės-Zaunienės vardo konkursas geriausiai studentei dainininkei buvo suruoštas š.m. kovo 26 d. Lietuvos Muzikos akademijoje, Klaipėdoje. Šie konkursai visuomet būna aprašyti „Muzikos baruose“, rečiau kitoje žiniasklaidoje, nors ji apie konkursus yra informuojama. Anksčiau šiuos konkursus laimėjusios solistės dainuoja Lietuvos Operos pastatymuose, arba, ruošia individualius koncertus ir dėsto dainavimą.

Domėtasi A.S.S. veikla Lietuvoje, studijomis Lietuvos universitetuose ir studentams teikiama mokslo pagalba. Kalbant apie VF ruošiamus konkursus jaunimui, fil. Edmundas Kulikauskas pastebėjo, kad prel. ps. Juozo Prunskio bei K. ir E. Sidabrų vardo rašinių

konkursams skelbti reikalinga daugiau reklamos. Siemiet neįdiejus apmokamo skelbimo ir pedagogams leidžiamą žurnalą „Dialogas“, konkursuose dalyvaujančių abieturientų skaičius mažesnis. Atrodytų, kad mokytojų paskatinimas yra reikšmingas.

Kadangi fil. Edmundas Kulikauskas yra Valdo rūmų fondo pirmininkas, buvo įdomu išgirsti apie rūmų atstatymo eigą ir pamatyti didelio formato nuotraukose šiuo metu vykdomus statybos darbus. Šią vasarą numatyta užbaigti pietinio rūmų korpuso statybą. Rūmai, kurie kainuos 100 mln. litų, turėtų būti atstatyti iki 2009 metų. Užsienio lietuviai kviečiami prisidėti prie jų vidaus įrengimo ir išpuosimo. Vydūno fondui labiausiai tiktų paremti įvairią literatūrą, susijusią su rūmų istorija ir praeitimi.

Dar valandėlį kitą pabuvojus ir pasivažiavus valdybos pirmininko parpūntais užkandėliais, buvo atsisveikinta iki busimo susitikimo Čikagoje ar Vilniuje.

s.fil. Ritonė Rudaitienė

Detroitė pavasari pradedam Kaziuko muge

Visi nekantriai laukiame pavasario. Tai sekmadienį, kovo 7 dieną, iš visų Detroito apylinkių priemiesčių, lietuvių suvažiuoja į pirmą pavasario šventę – Kaziuko mugę. Pradėta iškilmingomis šv. Mišiomis Dievo Apvaizdos bažnyčioje, kurias aukojo kun. Aloyzas Volskis. Skautų ir ateitininkų atstovai įnešė organizacijų vėliavas. Uniformuoti skautai ir skautės gražiai rikiuote palydėjo visus.

Kultūros centro didžiojoje salėje Detroito „Gabijs“ ir „Baltijos“ tuntų sesės bei broliai svečius šiltai priėmė. Daugiau 300 žmonių džiaugėsi mugės skanumynais, rankdarbiais ir užsiėmimais. Virtuvė, Onutės Abarienės ir Leles Viskantienės patyrusiose rankose, paruošė skanių cepelinų, kugelio ir dešrų, o vyr. skautės visus gundė tortais ir skaniais kvepiančiais kava. Kiti skubėjo prie paukščių stalo, kur buvo gražiai papuoštų širdelių, sausainių ir grybukai.

Jaunimas bėgo prie loteri-

jos, prie žaidimų, kuriuos pritarė skautai buvo sustatę ant scenos, prie skaučių laimės šulinio ir prie pritarusių skaučių praverstų užsiėmimų stotelių – karoliukų varstymas, rėmelių puošimas ir paveikslų dažymas. Prie vilkiukų, skautų, mamų ir kitų stalų buvo galima nusipirkti rankdarbių, margučių, gintaro ir brangakmenių papuo-

Detroito pritarusios skautės (iš k.): Aleksa Miškinytė, Monika Mikulionytė, Rima Giedraitytė laukia atsilankant vaikų prie jų paruošto užsiėmimų stalo.

šalų, skanių grybų ir knygų. Vėlykinio stalo skanėstų laimėjimai, mūsų mugės turtinėjimai, pritraukė daug jais susidomėjusių lošėjų. Laimėtojai išsivežė du napoleonus, kavos krepšį, kumpį, vyno krepšį ir gražų raguotį. Dekojam ir šeimoms, kurios prisidėjo prie vėlykinio stalo loterijos stambesne pinigine auka.

Ačiū visiems, kurie aplankė mūsų Kaziuko mugę, pabėgę su mumis ir parėmę skautų ir skaučių veiklą.

rk

Šv. Kazimiero mugė Bostone

Saulėtą kovo 14 dienos sekmadienį, po lietuviškų Mišių Šv. Petro bažnyčioje, visi bostoniškiai skubėjo į South Bostono Lietuvių piliečių klubą. Šio pastato trečio aukšto auditorijoje – surengė įprastą pavasarinę – Kaziuko mugę. Bostono skautams priklausė per 120 asmenų. Ypatingą dėmesį vyresnėji skiria jaunųjų skautų mokymui, ruošimui skautiškam gyvenimui.

Kaip pasakojo JAV LJS Bostono pirmininkas ir kartu vyr. skautininkas Kazys Adomkaitis, jaunieji skautai labai aktyvūs, jie noriai lanko sueigas, mėgsta išvykas, stovyklas. Skautauja ištisomis šeimomis. Šiais metais Bostono jaunieji skautai pradžiugino visus susirinkusius, parodydami spektaklį „Ali baba ir plesikiai“. Pastatymo režisierė – Birutė Šleženė, patarėja – Lina Subatienė, rež. padėjėjos – Rima Girniuvienė, Asta Norvaišienė, Eglė Šukienė. Pasak scenai pritaikė Stefa Subatienė. Kostiumus sukūrė Joana Šimkienė, šokius ir muziką pritaikė Daiva Kiliulytė, už apšvietimą, spektaklio garšą ir specialius efektus atsakingi buvo „Dariaus“ s. v. būrelis. Scenos dekoraciją piešė Dalia Bernotienė, o jas sustatyti padėjo „Senųjų Lapinų“ s. v. būrelis kartu su „Dariaus“ s. v. būreliu. Šiam tikrai ypatingam įvykiui – vaikų spektakliui, aišku, padėjo ir tėveliai, ir seneliai. Susirinkusiems vaidino net 48 artistai! Spalvingos ir vaizdingos dekoracijos, artistų išraiškinga vaidyba, nuostabių kostiumų, pjesei pritaikyta muzika, Ali baba (Vytautas Stupis) su savo palyda, mažųjų haremo šokėjų (Lina Baltaitė, Lina Bonda, Lina Ned-

hart, Kristina Šimkutė, Ruta Strazdytė, Laura Šukytė) puikiai atliktas šokis, Džino (Kastytis Norvaiša) pasirodymas, miško gyventojai – visa kartu sudarė nepamirštamą įspūdį.

Šio spektaklio pasirodymo proga buvo išleista tikra programa, kurioje daug sveikinių, Bostono skautams su gražiais ir sumaniais palinkėjimais. Žiūrovai, kurių prigūžėjo pilna salė, gausiais plojimai, nuosirdžiai dėkojo mažiesiems artistams už jų vaidybą, o jų mokytojomis – už nuosirdų ir pasiaukojantį trūsą.

Prieš prasidedant spektakliui, galėjai pasivaikščioti po mugę, įsigyti sau norimą suvenyrą arba pasmalzinti. Ir ko tik ten nebuvo: gintaro papuošalai, lino gaminiai, tautiniai drabužiai, visokie mažųjų skautų padaryti išradimų suvenyrai. Kas norėjo, galėjo įsigyti Putnam seselių iškeptos duonos. Kaip tikrame turguje, buvo teikiamos ir paslaugos, užmojęs tik 2 dol., vietoje galėjai pasidaryti manikiūrą! Tą paslaugą siūlė „Birutės“ draugovės skautės. Išradimai ir sumaniai savo status buvo papuošusios ir kitos skautų draugovės.

Bostono skautus sieja nuosirdi draugystė ir bendradarbiavimas su Lietuvių tautodailės instituto Bostono skyriaus nariais. Šio skyriaus pirmininkas Jonas Stundžia ir programos leidinuką parašė kvietimą – kviesdamas jaunus skautus. Jau Verbų sekmadienį, balandžio 4 d., po Mišių Šv. Petro bažnyčios salėje mažieji skautai kviečiami mokyti marginti margučius, rudenių jie bus praktiškai mokomi linų rovimio, supažindinami su papročiais.

Sigita Šimkuviene

100 metų nuo spaudos atgavimo

Akademinių Skautų sąjūdžio, Čikagos Filisterių skyriaus valdyba ir jos pirmininkas Audrius Remeikis surengė spaudos atgavimo paminėjimą savo nariams. Minėjimas įvyko kovo 19 d. Pasaulio lietuvių centro patalpose, dalyvaujant nemažam skaičiui klausytojų. Pirmininkas Audrius pristatė filisterių Pijų Bielskų, garsaus knygnešio, Vinco Bielskaus giminių, pašnekesių apie lietuvių kovas dėl spaudos laisvės.

Pijų Bielskus pastebėjo, kad spauda visada turėjo didelę reikšmę kovoje su priespauda. 2004 m. gegužės 7 d. sueis šimtas metų, nuo spaudos atgavimo. Rusų caras po nepavykusio sukilimo 1864 metais uždraudė lietuviams spausdinti knygas ir laikraščius lotyniškais raidėmis ir vieton šiu, naudoti rusiškas raides, tuomi tikėjosi

lietuvių greičiau surusinti. Ši rašto priespauda tęsėsi 40 metų. Ji lietuvių nesužlugdė, bet dar labiau skatino myleti savo kalbą ir spausdintą žodį.

Lietuvos šviesuoliai, studijuoją Rusijos ir kitų valstybių universitetuose, negalėdami spausdinti knygų ir laikraščių Lietuvoje, jas spausdino Prūsų žemėje, daugiausia Tilžėje. Šių knygų ir laikraščių platinimą atliko knygnešiai, rizikuodami savaiva laisve, nes rusų žandarai stengėsi šį judėjimą užgniauti. Tai buvo labai pavojingas darbas. Daug spaudos darbuotojų buvo ištremti į Sibiro ledynus.

Per 40 metų Mažojoje Lietuvoje – Prūsų žemėje buvo išspausdintos 1,856 lietuviškos knygos, 5,543,000 egzempliorių tiražu. Amerikoje per tą patį laiką buvo išleistos tik 721 knygos. Kas rodo nepaprastą lietu-

vių judumą dėl savosios spaudos.

Knygų platinimui buvo steigiamos draugijos su jų platinimo talkininkais – knygnešiais. Šios draugijos buvo steigiamos patioje Tilžėje ir Lietuvoje. Viena jų vadinosi „Lietuviškoji literatūros draugija“. Šios draugijos veikė slapta ir jos nariai kiekvienas žinojo tik tris pavardes, saugumo sumetimais. Labai daug prie lietuvių spaudos platinimo prisidėjo vyskupas Motiejus Valančius su patikimais kunigais.

Nors rusų žandarų teroras buvo žiaurus, lietuviai patriotai nepabugo ir knygų bei laikraščių gabenimas per rusų-vokiečių sieną neuždėdė. Pažymėtini laikraščiai buvo šie: „Aušra“, „Varpas“, „Ūkininkas“, „Apžvalga“, „Žemaitis ir lietuvių apžvalga“, „Tevynės sargas“ ir dar keletas mažesnių apimties. Reikia pažymėti, kad ne visi laikraščiai tarp savęs bendradarbiavo, dauguma dėl religinių motyvų, bet visi laikraščiai ragino kovoti prieš rusų priespaudą ir neniekinti lietuvių kalbos. Taip pat ragino ruošti nepriklausomam gyvenimui savame krašte. Šie siekiai negalėjo patikti okupantams, todėl jie visokiais būdais kovojo su knygų ir laikraščių platintojais. Sugautus knygnešius ir platintojus baudavo kalėjimais ir siūsdavo į Sibirą 20–25 metų katorgai. Per visą spaudos draudimą nukentėjo daugiau kaip 2,000 lietuvių patriotų ir buvo konfiskuota 37,718 knygų egzempliorių 1891–1893 metų laikotarpiu, o 1900–1902 m. net 56,182 knygos ir laikraščiai. Iš šiu skaičių matome, kad lietuvių nepabugo rusų priespaudos ir trėmimų

vių judumą dėl savosios spaudos.

Rusams pralaimėjus karą prieš japonus, patioje Rusijoje vykstant išsilaisvinimo judėjimui, caras 1904 m. gražino Lietuvai spaudos laisvę – teisę leisti knygas ir laikraščius lotyniškais raidėmis.

Švęsdami 100 metų jubiliejų nuo spaudos atgavimo, turime įsisąmoninti, kad spauda yra labai galingas įrankis kovai prieš visokias priespaudas ir laisvo žodžio išreiškimui. Mūsų visų pareiga pranešti lietuviškus laikraščius, spausdinti knygas ir jas skaityti.

Valdybos pirmininkas A. Remeikis dėkojo fil. Pijų Bielskui už taip įdomiai ir kruopščiai pateiktą pranešimą.

Fil. Antanas Pauzuolis

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesunčiami. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:	\$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė – Danutė Bindokienė
Administratorius – Valentinas Krumpis
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisyta savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.
El-paštas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslių, prostatos
gydymas bei chirurgija
Center for Health,
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuvams skelbiame dantis už pranašą kainą.
Sustatymui kviename angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 i 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. Tel. 773-471-3300

TERESE KAZLAUSKAS, M.D.
VIJA BUBLYS, M.D.
Vaikų gydytojos
900 Ravinia Pl., Orland Park, IL
Tel. 708-349-0887.
Priklauso Palos ir Christ ligoninėms.

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

i Sibirą, nes lietuviams buvo brangesnis laisvas lietuviškas raštas.

Tokiam plačiam laikraščio ir knygų spausdinimui ir jų platinimui turėjo būti daug pasiryžėlių, kurie, net rizikuodami savo gyvybe, nenusielenkė okupanto užmojams. Štai keletas žymesnių kovotojų: Vincas Bielskus, Bielinis, St. Dziulius, Vitas J. Kancleris, kun. Šimšauskas, Miliauskas ir daugelis kitų. Kiekvienas kaimas turėjo laikraščio ir knygų platintojus. Didžiausi laikraščio ir knygų leidėjai buvo dr. Jonas Basanavičius, dr. Vincas Kudirka, vysk. Motiejus Valančius ir dar daug kitų Lietuvos patriotų.

Rusams pralaimėjus karą prieš japonus, patioje Rusijoje vykstant išsilaisvinimo judėjimui, caras 1904 m. gražino Lietuvai spaudos laisvę – teisę leisti knygas ir laikraščius lotyniškais raidėmis.

Švęsdami 100 metų jubiliejų nuo spaudos atgavimo, turime įsisąmoninti, kad spauda yra labai galingas įrankis kovai prieš visokias priespaudas ir laisvo žodžio išreiškimui. Mūsų visų pareiga pranešti lietuviškus laikraščius, spausdinti knygas ir jas skaityti.

Valdybos pirmininkas A. Remeikis dėkojo fil. Pijų Bielskui už taip įdomiai ir kruopščiai pateiktą pranešimą.

Fil. Antanas Pauzuolis

Sesės Kristė Zomtor, Lina Anužienė Detroito Kaziuko mugėje, pasiruošusios patarnauti prie gausių papuošalų stalo.

Šią savaitę norėjau būti Lietuvoje.

Pirmiausia — kovo 29 dienos vakare, Vilniuje, prie Krašto apsaugos ministerijos, tą pačią valandą, kai Vašingtone iškilmingai buvo uždarytos knygos, kuriose sudėti visais oficialiais parašais patvirtinti dokumentai, skelbiantys, kad Lietuva jau visateise NATO narė. Norėjau stovėti tenai, vienas pats susikaupęs, tikėdamasis, kad grojantis nepriklausomos Lietuvos karių pučiamųjų orkestras užtrenks tuos neišpasakytai liūdus prisiminimus, kai 1940 metais birželio 15-tą, Lietuvos karo mokyklai grįžtant iš poligono ir sustojus kažkurioje stotyje, išgirdom iš kažkur atsklidusius sovietinio maršo garsus, ir tuojau pat mums pranešė, kad Raudonoji armija peržengė Lietuvos sieną ir Lietuvos kariuomenės vadas generolas Vitkauskas išvyko jos pasitikti. Ir giliai režėsi į mūsų, tada jaunų kariūnų, širdis, anie, turbūt kurio nors tautos išdaviko plokštelės įrašo tyčia paleisti garsai, o dar labiau — mūsų kariuomenės vado elgesys. Kodėl mes už savo laisvę nekovojam, klausinėjom vienas kito ir atsakymo neradom.

Kaltinantis ar teisinantis anuometinius Lietuvos vadus, istorija dar paskutinio žodžio netarė, atsakymas atėjo tik po daugelio metų, Lietuvai perejus žiauriausius istorijoje Golgotos kelius: šis mūsų skausmas pasauliui buvo visiškai nesvarbus, mes tada buvom palikti vieni grumtis su savo likimu, supami tik melo bei apgaulės pažadais.

Tą pačią dieną prieš keletą valandų tikrai būčiau ryžis būti Zoknių oro uoste ir sveikinti čia nusileidžiančius Belgijos lėktuvus, kaip pirmąją NATO ginkluotės dalį. Tai ankstyvieji mūsų užuovės sargai, pradėdantys daboti Lietuvą nuo anų laikų pasikartojimo, nepaisant, kad dėl to įnirtusi Maskvos meška, Žirinovskij, Rogosin ar kurių nors kitų Kremliaus pikčiurnų balsais šiandien bemaurotų. Špyga jiems, žinoma, tegul bus ir kišenėje, tokia dabar pasaulyje diplo-

MES IR LIETUVA

Nepriklausoma skiltis

Paruošė Bronius Nainys

Tikro džiaugsmo savaitė

matija. Netrukus šių lėktuvų sulauksim iš Britanijos, Danijos, Norvegijos, Amerikos karių — iš Vokietijos. Lietuvos laisvės užnugary — organizacija, kurios sudėty vadovaujanti pasaulio galybė Amerika, šalia jos — Didžioji Britanija. Neville Chamberlain ir Franklin Roosevelt laikai jau praėjo.

Būčiau nuvykęs ir į Kauną, susikaupęs Karo muziejaus sodelyje, toje Lietuvos laisvės šventovėje, kurioje tą pačią 1940 m. birželio penkioliktą Laisvės varpas ir taip pat Lietuvos laisvės kovų invalidų pučiamųjų orkestras brutaliai buvo nutildyti ir nušluostyti bei sutryptos Lietuvos tautinė ir valstybinė vėliavos. Būčiau užsukęs ir į Aukštąją Panemunę, jeigu ten galima, bent žvilgsniui mesti į tuos pusantrų šimto

— bendražygių kapus. Beje, pasaulis juk ir tos kovos nepripažįsta, dalis ją net kaip nusi-kaltimą pasmerkę. Būčiau nu-vaziavęs ir į Sedą aplankyti ten

Tikras įrodymas, kad Lietuva — jau NATO narė: Zoknių oro uoste nusileido pirmieji keturi F-16 kariniai lėktuvai.

laiptų, kuriais nuo karo mokyklos auklėtinių patalpų pratyboms keturiose į kalną tempdavome sunkių kulkosvaidžių, ir prisiminti tą nepaprastai slogią nuotaką, kai iš poligono grįžė ant to kalno išvydom tupintus apdriskusius sovietus prie mūsų nukreipto kulkosvaidžio. Aplankęs būčiau 1941 metų birželio sukilelių, kovos draugų

žuvusių bendražygių, garsiosios Atlanto Chartos, vienos iš mūsų didžiųjų apgavysčių, vilionės aukų kapus. Tai keliai, kur, tarp daugelio, ir mano pėda palikta. Ir kam bei kiek ji šiandien svarbi?

Bet antrą balandžio norėčiau ir Briuselyje būti, kur šalia jau plevėsuoja NATO vėliavų bus iškelta ir Lietuvos

trispaivė, ir bet bent vieno iš pačių žymiųjų šulų dar kartą paklausti: ar tikrai daugiau jau nei miunchenų, nei jaltų nebebus, ir tik niekus tauškia Vladimir Žirinovskij, teigdamas, kad, ginčiu iškilus, Rusija su Amerika visada susitars mažųjų valstybių sąskaita?

Ir šią džiaugsmo šventę norėčiau baigti Vilniuje, kai visi Lietuvos vadovai, iš Vašingtono, Briuselio, Tokijo grįžę, už laimingą dešimties metų kelio į NATO baigtį kels šampano taures, ir jų paklausti, ar

šio istorinio paveikslu, kuriam pirmą kartą labai aiškiai nubrėžta Rusijos — Lietuvos kaip Rytų — Vakarų skiriamoji riba, akivaizdoje, paskiausio pusmečio tarpusavio tarypymasis neatrodo absoliučiai beprasmiškas, juo labiau, kad dabar lyg ir matyti, jog jis gali baigtis neskaniai, net niekam nieko nelaimėjus.

Minėtinų ir kitų datų kalendorius

Tokių pavadinimų ką tik išleistas kalendorius Tautinių mažumų ir išeivijos departamentu prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės lešomis. Kalendorių sudarė departamentu vyr. specialistas Alfonsas Kairys.

Ižanginiame žodyje rašoma: „Šie metai Lietuvai — itin reikšmingi. Mūsų šalis

tampa lygiateise Europos Sąjungos, NATO narė... Siekiant šio tikslo, labai daug prisidėjo užsienio lietuvių bendruomenės. Departamentas parengė naują Užsienio lietuvių bendruomenių rėmimo programą 2004—2006 metams. Jo esmė — Lietuvos valstybė didins visokeriopą paramą savo tautiečiams, stiprins ryšius su užsienio lietuvių bendruomenėmis, sieks geriau jas informuoti apie tai, kas vyksta tėvyneje.

Mes norime, kad Jūs, mūsų tautiečiai, kokiame pasaulio kampelyje begyventumėte, jautumėte nuolatinės sąsajos su Lietuva“.

Antanas Petrauskas
departamento generalinis direktorius

Antrasis Minėtinų ir kitų datų kalendoriaus leidinys yra įvairnesnis ir platesnis savo apimtimi.

Jis prasideda Lietuvos Valskybės himno žodžiais su gaidų priedu. Jį mokėti privalu kiekvienam lietuviui.

Logiškas tęsinys yra 2004 m. kalendorius su nuoroda, kaip

suzinoti metų savaitės dieną.

Kalendorių sudaro šios dalys: metų, mėnesinis minėtinų ir kitų datų kalendorius, žymių žmonių mintys apie kalbą. Jų mintys — taiklus lietuvių gimtosios kalbos išsaugojimo būtinumo supratimas, paskata šiais — 2004 — metais tinkamai pagerbti lietuvišką knygą, kuri švenčia savo laisvės atgavimo 100 metų. Tai akcentuoja ir leidinio metų mėnesinis kalendorius.

Mano supratimu, vertinga dalis yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės konstitucija. Tai įstatymas visoms lietuvių bendruomenėms. Ji koordinuoja ir užtikrina visų kraštų lietuvių veiklą. Ji priimta 2003 m. XI pasaulio lietuvių seime Vilniuje.

Labai platus skyrius yra lituanistinis švietimas 2003 m. Tai išsamus sąrašas lietuviškų lituanistinių mokyklų, fakultetų, būrelių, lietuviškų klasių kiekvieno PLB krašto, mokytojų pavardės, mokyklų adresai, faksai, elektroninis paštas. Taip sudaromos sąlygos plačiam lietuvių bendravimui.

Svarbiausios Europos vieni-

jimosi istorijos datos praplečia kiekvieno lietuvių akiratį, pažįsta Europos taikumo tikslus ir gražų valstybių bendravimą, užkertant kelią susipriešinimui, nesantaikai, invazijai.

Geras orientyras visais lietuvių gyvenimo klausimais yra Lietuvos Respublikos įstatymų, suvalkietis ir suvalkietis, žemaitis ir žemaitis, mažučiai (Mažosios Lietuvos lietuvių). Taip lietuvių rengėsi XIX a.

Leidinis iliustruotas žemėlapiu, yra Tautinių mažumų ir išeivijos departamentu pastatytas generalinio direktoriaus Antano Petrausko nuotraukos.

Puikus, simboliškas leidinio viršelis.

Reikalingas ir naudingas leidinys, pareikalavęs iš jo sudarytojo daug laiko ir kruopštaus trūsio.

Vanda Vasiliauskienė

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Kovo dvidešimt devintoji

Šios savaitės pirmadienį iš Lietuvos žiniasklaidos (Eltos) telefoninis pasiteiravimas: kaip jūs švenčiate kovo 29-ąją? Klausimas vertas susimąstyti: kuo mums ta diena skiriasi iš visų kitų?

Atsakymą juk žino kiekvienas JAV (ir kitų užsienio kraštų) lietuvis — tai iškilmių JAV sostinėje, Washington, DC, diena, kai pagaliau pasirašyti svarbieji dokumentai ir vakarykščios kandidatės tapo šiandieninėmis NATO narėmis. Ne visiems buvo skirta laimė tose jaudinančiose iškilmėse dalyvauti, tai nors tikėjomės TV žinių laidoje jų dalį pamatyti. Deja, čia, kaip ir daugelį kitų kartų, teko nusivilti amerikietiškoji žiniasklaida, skiriančia daug dėmesio neigiamiesiems ir žiauriausiems įvykiams, į pozityviusius žvilgtelėdamos prabėgomis. Toks juokingai trumpas žvilgsnis buvo mestas ir į iškilmes Washington, DC: šmėkštelėjo naujųjų NATO narių vėliavos prie Baltųjų rūmų, nušakmėjo vienas sakinytis iš JAV prezidento lūpų, narystės sulaukusiu valstybių ministrai pirmininkai, išsiriškiavę eilute... Lietuvos premjeras A. Brazauskas dar spėjo pamatuoti ranka, o į kitus net filmavimo aparatai nenukrypo.

Tai ir viskas. Po tiek rūpesčių, pasiruošimo, darbo ir pastangų. Tarytum čia tik eilinis įvykis, kurį kasdien pasitaiko prie Baltųjų rūmų. Bet argi mums svarbu, ką ir kiek teikėsi vietinė žiniasklaida parodyti? Juk pagaliau atėjo lauktoji diena, kurios niekas niekada negali pakeisti.

Taip, gerbiame, mes tikrai šventėme kovo 29-ąją, tvirtai tikėdami, kad ji nemaziau svarbi už kovo 11-ąją. Kovas Lietuvos istorijon jau įrašytas stambiais raidėmis, pažymėtas net dviem Nepriklausomybės dienomis: 1990 m. kovo 11 d. buvo atkurta Lietuvos nepriklausomybė, 2004 m. kovo 29 d. — sutvirtinta narystė NATO.

Nesklendimai, kurie dabar pasireiškia ar ateityje pasireiškis Lietuvos vidaus politikoje — tai tik laikini šešėliai mūsų tautos kasdienybėje. Vieni iškilis, kiti pranyks, bet niekas nepakeis to, kas įvyko š.m. kovo 29 d. Washington, DC. Bene pirmą kartą Lietuvos istorijos būvyje, galime sakyti: šiandien esame daug saugesni, negu buvome vakar. Pagaliau priklausome Vaka-

rams, ne Rytams, iš kurių „šaleles“ tebedvelkia senos nuotaikos ir seni pavojai.

Praėjusio sekmadienio (kovo 28 d.) laidoje „The Chicago Tribune“ dienraštis paskelbė Alex Rodriguez straipsnį apie neseniai perrinktojo Rusijos prez. Vladimir Putin susizavėjimą buvusiais Rusijos valdovais — carais. Rašoma, kad 2000 m. išleistoje Putin biografiijoje jis su aiškiu atodūsiu išsitaria: „Monarchui nereikėjo rūpintis, ar jis bus perrinktas, nereikėjo įtaigoti rinkėjų arba kreipti dėmesį į nereikšmingus politiniusėjimus. Jis galėjo galvoti apie žmonių likimą ir nepasiduoti, kad menkniekiai nukreiptų nuo užsibrėžto tikslo“. Kai biografinio autorius suabejojo, ar monarchijos santvarka Rusijoje apskritai būtų įmanoma, prez. Putin atsakė: „Daug kas atrodo neįmanoma ir neįtikima, bet štai ir atsitinka...“

Lietuvoje dar ir šiandien yra daug žmonių, kurie prisimena pirmąjį nepriklausomybės laikotarpį (komunistinis režimas ir laiko slinktis nespejo jų visų sunaikinti). Ant smurto sugriautos 1918 m. Vasario 16-osios yra pastatytas 1990 m. Kovo 11-osios atkurtosios laisvos Lietuvos rūmas. Jeigu ne pirmasis nepriklausomybės laikotarpis, arba jis būtų atėjęs po 100 užuot 50 metų, kažin, ar Lietuva būtų įstengusi žengti šį lemtingą žingsnį. Kas kita Rusijoje. Nei vienas gyventojas neprisimena senosios carų imperijos, o jeigu ir prisimintų, vargiai ja didžiutęsi ar džiaugtųsi. Išskyrus elitą, eiliniams rusų gyvenimas toje imperijoje nebuvo lengvas, kaip nebuvo ir bolševikų laikais. Tačiau rusai yra karštai lojalūs savo tėvynei ir juos tiesiog asmeniškai skaudina, kad Rusija yra praradusi užsienio pagarbą. Bet kuris vadovas — prezidentas, monarchas, diktatorius, būtų priimtinas, jeigu galėtų tą pagarbą (gal ir baime) sugrąžinti. Prez. Putin tinka tai kategorijai, dėl to jis Rusijoje populiarus, igauna vis daugiau valdžios ir gali. O kas bus, kai ši jo kadencija pasibaigs? Kaip Putin galės užleisti savo vietą kitam? Žinoma, jeigu būtų caras ar karalius... Galime spėlioti ir nusišypsoti, bet visgi Lietuva pasistengė, kad šio ar kurio kito Rusijos valdovo imperatoriškos svajonės neištrauktų jos iš savo „globą“.

PARTIZANO DUKTĖ

TERESĖ TUMĖNAITĖ-PABERALIENĖ

Pirmoji dalis

Nr.25

Vladutė, jaunesnioji jos dukra, dar visai maža: ji šaukia, rėkia, sunku ją nuraminti. Dėl to riksmo aš jos labai nekentiu. Mama visiškai pasiligoja, ją kankina dusulys, ji beveik nesikelia iš lovos. Senelė visur bėga viena, nespėdama, o iš manęs menka nauda. Aš nuo mamos nesitraukiu ir tik lieju ašaras, įsispraudusi į kambario kamputį. Rudenįjį mamai pakviečiame Aluntos daktarą Mažeiką, jis nustato, kad iš mamos plaučių mažai kas belikę, tad vargu ar ji Kalėdų švenčių besilauksianti... Mama stengiasi paruošti mane savo mirtčiai, moko, kaip turėčiau gyventi viena likusi:

— Tėvelis sugrįš, aš gerai žinau! — mama pranašingai kartoja šiuos žodžius. — O kai jus būsite kartu, ir aš būsiu su jumis, nors manęs ir nematysite.

— Mama, kai numirsi, ateik pas mane ir pasakyk, kas yra ten, anapus — pristojau ir nenusileidžiu, kol mama prižada:

— Jei Dievas leis... Ateisiu, dukrele, jei galimybė tokia bus duota... Bet jei ir neateisiu, tai žinok, kad tavęs niekada nepaliksiu, nuolat globosiu tave iš Dangaus aukštųjų.

Išėjusi į mokyklą, kiek prasiblaškau, tačiau sugrįžusi namo negaliu mokytis. Mane slegia netekties nuojauta, kelia siaubą mamos kosulys ir kraujopūdžiai. Teta Zosė kiekvieną laisvą valandėlę praleidžia prie mamos. Tai patalynę pataiso, tai išskalbia, nes senelėi jau sunku visur besuspėti. Teta bara mane, kad nerodyčiau mamai ašaro to veido, nes jai ir taip jau sunku. Vaistų skausmui ar dusuliui palengvinti nėra, tai mama tenka viską iškęsti. Negaliu žiūrėti, kaip ji kankinasi ir dusta nuo plūstančio iš plaučių kraujo. Tai baisiausias akimirkos mano gyvenime.

Baigėsi spalio. Dangus apniukęs, lyja, keliuose neišbrendami purvynai. Pragiedrėjus laukai pasipuošia sidabrine šarma. Niuru, nyku žemėje, ir širdyje tuštuma. Išvargusi, kankinama nevilties negaliu niekur surasti ramybės ir poilsio.

Spalio 24-oji, sekmadienis. Po pietų atvyksta kunigas suteikti mamai ligonio Sakramento. Mama visai nusilpusi, tačiau sąmoninga. Ji didvyriškai artėja link Uosto, kur išvarginta audrų jos gyvenimo valtelė suras ramybę ir atilį. Priėmusi šv. Komuniją, mama silpnai pamuoja ranka, kad

prieitiu artčiau:

— Buk visiems gera, mandagi, — mama ištaria žodžius, sunkiai gaudydama orą. — Ir būsi laiminga...

Mama užsimerkia. Ji kvėpuoja vis lėčiau ir lėčiau. Jos veidu nuslenka blyškus mirties šešėlis, ir mama užmiega. Jos veidas ramus ir giedras, nuskaidrintas ramybės. Mamai tik 37-eri, o ji jau praskriejo kancijų, netekties ir sielvarto kelius. Į namus atėjo ramybė. Juoda suknėlė aprenktas, gailestingosios seselės balta skraiste apgobtas, jau nykstantis žemiškas mamos pavidalas ilsisis baltame karste, traukiančių vaško žvakių apšviestas. Gaudai giedotojų giesmė, išstrūkusi iš kambario gniaužtu, išsiliėja po apylinkes, aidu atsimuša giroje... Jau niekada niekada ji nevaikščios šiais takais, niekas neišgirs jos švelnaus balso, nebeįsėvys šypsenos!.. Ar yra žemėje skaudesnis žodis už šį — niekada!? Ak, mama, mama! Ką aš veiksiu be tavęs šiame ašarų klonyje? Sustingstu šalia karsto, tarsi statula stoviu kietai surakintomis lūpomis. Nė viena asarelė nerudieja mano skruostu, nė viena... — Ir kietumas to vaiko širdies! — šnabzdasi suėjusios kaimo moterys...

Po vidurnakčio žmonių troboje prisirenka tiek daug, jog tenka atidaryti visas duris, kad žmonės galėtų sutilpti koridoriuje. Mama buvo visų mylima, niekas negirdėjo iš jos lūpų nė vieno pikto žodžio. Ji niekada neatsisakė pagalbėti. Staiga giesmė nutyla, netikėtus šurmulys koridoriuje, žingsniai!.. Apie dvidešimt vyrų, ginkluotų automatais, prisitartina prie karsto... Partizanai! Jie nepabugsta mirtino pavojiaus ir išdavytės, ateina atsisveikinti. Padėkoti už pagalbą, už gerumą, už bendrą kancias, šioje žemėje iškenčtas. Kai kuriuos tų vyrų gerai pažįstu: Juozas Petrauskas — Laimutis, Jurgis Rubikas — Kotas, Vladas Ivaškevičius — Gintaras, Stasys Mikeličius — Bijūnas... Kiti gi — taip pat daug sykų matyti, bet jų pavardžių nebeprisimenu. Partizanai sustato automatus kambario kampe, klaupiasi iš abiejų karsto pusių ir sustingsta tyloje. Pakilę eina iš eilės prie manęs, bučiuoja į kaktą, užjaučia. Pirmasis prieina Laimutis:

— Buk stipri, Teresėlė! Tu — partizano dukte ir neturi teisės palūžti!

Bus daugiau

Laiškai, nuomonės, komentarai

Sektina korejiečių patirtis

Ne tik mums nenusisekė su prezidentu. Pietų Korėjos prezidentui taip pat iškelta apkaltos byla. Bet šį kartą ne apkaltos dėmesio centre, o po jos sekęs juridinis veiksmas. Visi Pietų Korėjos prezidento įgaliojimai sustabdyti. Valstybės vadovo pareigas perėmė ministras pirmininkas. Lietuvos atveju, laikinai prezidento pareigas eiti Seimo pirmininkas. Korėjiečių prezidentas turės palaikyti apkaltos pabaigos, kuri ir nulems tolesnį jo likimą.

Tai labai rimtas demokratijos veiksnių išbandymas tos šalies politikams ir piliečiams. Atrodo, visos aukščiausios valdžios institucijos funkcionuoja be trukdymų. Nėra akivaizdžios kovos tarp valstybės vadovo, vyriausybės ir parlamento. Parlamentarų apsiūmimai, pavyzdžiui, nepaisyti įstatymų, saugališkai tirti bylas ar perimti generalinio prokuroro funkcijas. Jis taip pat netenka galios atstovauti šaliai tarptautinėje diplomatinėje praktikoje. Valstybės vadovas negali suteikti darbo asmenims pažeidusiems įstatymą ar kitaip susikompromitavusiems.

Prezidentas, sustabdyti jo įgaliojimus, neturi teisės teikti valstybinių apdovanojimų asmenims už asmeniška jam padarytas paslaugas. Todėl nesukels diskomforto apdovanojusiems padoriems piliečiams, kurie būtų priversti priimti ordinus iš susikompromitavusio pareigūno rankų.

Be galo svarbu ir tai, kad sulaužęs priesaiką arba tuo

pagristai įtariamą valstybės vadovą netenka galios vadovauti jėgos struktūroms, taigi negali jas panaudoti pikta ar neteisiam veiksmui. Kai sustabdomi pareigūno įgaliojimai, tai kartu dingsta galimybė jais piktnaudžiauti. Apkaltos procesas automatiškai sustabdo pareigūno antiistatyminę ar kokią destruktivą veiklą.

Šis trumpas pasamprotavimas apie tolimos šalies prezidento įgaliojimus pagal lietuvišką praktiką galbūt ir neatitinka tos valstybės teisės normų, tačiau aiškiai parodo, kad korejiečių demokratija geba pakankamai efektyviai ginti savo pamatus. Tad iškyla pats svarbiausias klausimas — kodėl mūsų parlamentai nesugebėjo teisiu būdu sustabdyti ar bent veiksmingai iki minimumo apriboti iki apkaltos pabaigos ardomąją valstybės vadovo veiklą?

Edmundas Simanaitis
Vilnius

Ačiū prof. Grigui

Noriu padėkoti profesorui Grigui už jo keliamas mintis, kaip išlaikyti lietuvių, neleistų išnykti iš pasaulio tautų lietuvių tautai.

Mes matome, kaip Lietuvos žmonės yra pasimetę tautybės išsaugojimo klausimais, pasigirsta, kad tautiškumas, patriotiškumas, tėvynės meilė, tai tik sentimentai, kuriais moderni valstybė turi greičiau atsikratyti. Mus stebina Lietuvos organizacijų, partijų, valdžios įstaigų abejingumas šioms gyvybiškiems klausimams: tyli raskų, šytojai, meno žmonės, spauda ir televizija, jai gausybė jaunimo organizacijų. Apie Seimą ir vyriausybę nėra ką ir kalbėti. Paulauskui ir Brazauskui lietuvių jiems svetima, per ilgai „sėmėsi sovietinės tautų drau-

gystės, vyresniojo brolio“ idėjos. Todėl tokie žmonės, kaip prof. Grigas yra tiesiog istorijos pašaukti pažadinti tautą. Ačiū jam.

Algirdas Ažugiris
Chicago, IL

Errare Humanum Est

„Draugo“ kultūriniam prieide (vasario 28 d.) buvo išspausdintas Los Angeles kolektyvo „Sezonų pauzės“ suvaidintos dramos „Gailėsio sekla“ aptarimas. Daug jaunų aktorių, daug naujų scenos darbuotojų. Girdėtu ir negirdėtu pavarde.

Neseniai iš režisieriaus Alekso Mickaus gavau malonų laišką. Jame nurodomi keli recenzijos netikslumai. Jis rašo: „...primenu vien dėl to, kad aš myliu tuos mano žmones, kurie idėjo daug darbo, statant „Gailėsio sekla““.

Tad, vadovaudamasis A. Mickaus laiško tekstu, patikslinu tai, kas turėtų ir ko neturėtų būti:

akt. Saulius Šumanas (o ne Paulius); akt. Aistė Markevičiūtė (o ne Marcinkevičiūtė); akt. Stasys Maksvytis (o ne Maskvytis); akt. Viltė Šulcaitė debiutavo „Gailėsio sekloje“ (o komedijoje anksčiau vaidino jos sesuo Indrą).

Taip pat būtina paminėti štai ką:

Grafienės ir Matlotės roles atliko akt. Greta Zambacevičiūtė (Prieš spausdinant programėlės buvo manoma, kad jos nebus spektaklyje).

Linas Martinėnas darbovosi ne tik prie įgarsinimo, bet ir prie apšvietimo. Tuo jis išgelbėjo spektaklį, nes apšvietėjas Vilmanas Šulnis visiškai dingio prieš pat generalinę retyciją, o programėlės jau buvo išspausdintos su jo pavarde.

Šią didžiulę dramą, ilgai rašytą, ruošta, repetuota, finansinškai parėmė, visada kultūrai dosnus, Santa Monica gyventojas Janina ir Antanas Mikalajūnai.

Pr. Visvydas
Santa Monica, CA

Stebėtina, kaip keičiasi laikai

Nuo pat Lietuvos nepriklausomybės atgavimo, beveik be išimties, išeivijos spauda stoji mūro už konservatorius. Landsbergis, Lietuvai kritišku laikotarpiu išlaikęs griežtą nekompromisinę liniją, buvo neklaidus. Niekas negalėjo jo pakeisti. Dabar, konservatoriams praradus savo absoliučią įtaką, Landsbergis jau ignoruojamas, jo skelbiami pavojūs signalai jau nebesvarbūs. Pakas dabar yra dėmesio centre, jis yra neliečiamas, jis saugo Lietuvos prezidento instituciją, jis yra neteisėnai užsipuolamas, nesvarbu, kad Maskvos milijonai jį išrinko — juk Adamkui mes čia, Amerikoje, irgi keletą tūkstančių surinkome, reikia būti teisingiems! Nesvarbu, kad jo patarėjai palaiko ryšius su nusikaltėliais ir Maskvos agentais — čia turbūt Kubiliaus ir Lietuvos spaudos išmisalai. Pakso pasidėjimai Borisov — niekai, ar kas matė pasirašytą notarizuotą sutartį? Maskva, su Putin priekyje, dabar jau pasikeitė, Lietuva jau daugiau jiems nebekepieja, jie tik nori su savo kapitalu padėti Lietuvai. Rusijos atstovė turi turėti pakankamai personalo — reikia, kad būtų kam pavaišinti, padėti iškilimams seimūnams, taip, kaip darė aštuonioliktame šimtmety senosios Lietuvos barjorams. Geriau saugokimės amerikietiško imperializmo. Pakas nekaltas!

Mūsų spaudoje visi straipsniai labai gerai argumentuoti iškilų išeivijos veteranų. Jiems nesvarbus Lietuvos Seimo komisijų ar Konstitucinio Teismo sprendimai. Pakas nekaltas.

O buvo laikai, kai būdavo pasmerkta raudonu, jei pas tave apsilankė tautietis iš Lietuvos, ar nuėjai į Lietuvos menininkų koncertą, ar, gink Dieve, apsilankė penkioms dienoms Lietuvoje. Taip lengva sėdėti ant tvoros!

Romualdas Veitas
Milton, MA

Kai šešėliai drumsčia viltis

Kai taip įniršusiai Lietuvoje pradėta ieškoti Lietuvos prieši, mintis kilo pažvelgti į netolimą Lietuvos praeitį, į anuos laikus, kai Lietuvos nepriklausomybei iš tikro grėsė pavojus. Norėta patirti, kaip mūsų tauta elgėsi tikro pavojaus jos laisvei akivaizdoje. O tam turime daug liudijimų. Surandų knygą „Lietuva 1991 m. sausio 13. Dokumentai, liudijimai ir atgarsiai“. Ją išleido Valstybinis leidybos centras Vilniuje 1991 m. Knygos redkolegijai: K. Saja, A. Rybelis, D. Mickevičius, A. Šimkūnas, C. Ladukas ir I. Zibucas. Cituojį įvadą:

„Niekas negali nugalėti tautos, einančios į laisvę, nepriklausomybę. 1989–ųjų metų rugpjūčio 23–osios Baltijos kelias parodė: Mes esame! 1990 m. kovo 11–oji paskelbė Lietuvos valstybę! 1991–ųjų metų sausio 13–oji patvirtino: Mes esame! („Lietuva 1991.01.13“ psl. 3).

O kaip dabar yra? Tenka tiesiai pažūrėti į akis. Ir kur ieškoti atsakymo? Aišku spaudoje, juk yra mūsų viešojo gyvenimo atspindys, bent tuo mes jį laikome. Ir štai mūsų vienintelis išeivijoje dienraštis šių metų kovo 11 laidoje naujausių žinių skiltyje skelbia: „Dauguma Lietuvos gyventojų ilgisi sovietinės praeities“. Ar iš tikro taip ir yra? Atsakymas: ne, taip ir būti negali. Ar galėtų kuri, išstius dešimtmečius už laisvę kovojusi, tauta, dabar atgavusi laisvę, ilgėtis vergijos pančių? Šito niekas ir niekas neįrodo. Žinoma, ir tautoje yra visokių individų. Esama ir tokių, kurie „už trupinį aukso, gardaus valgio šauktą“ išsizada ir laisvės, bet čia kalbame apie atgimusius ir susipratusių tautą. Apie tautą, kuri už laisvę yra taip brangiai sumokėjusi.

Antanas Kučys
Lemont, IL

XII Lietuvių Tautinių Šokių šventė įvyks š.m. liepos mėn. 3 d., Allstate Arena, Rosemont, IL. Šventės programa išleidiama leidinyje/programa. Leidinyje bus šventės bei ja supančių renginių apžvalgos, pristatomos šventėje dalyvaujančios tautinių šokių grupės, įrašomi šokių vardai bei pavardės. Kaip įprasta tokiuose leidiniuose, taip ir šio leidinio dalis bus skiriama apmokamiems sveikinimams bei skelbimams.

XII Lietuvių Tautinių Šokių šventės rengimo komitetas kviečia lietuvių visuomenės verslininkus prisidėti prie šios šventės rengimo. Už palyginus mažą sumą (vienas psl. — 150 dol.; pusė psl. — 100 dol.; ketvirtis psl. — 75 dol. ir vizitines kortelės dydžio — 50 dol., savų sveikinimų/skelbimų bus galima pasiekti netoli 2,000 šokių ir jų šeimas bei virš 6,000 žiūrovų.

Spausdinimui paruoštus („camera ready“) sveikinimų/skelbimų, kartu su atitinkamos sumos čekiu prašome siųsti: XII Lithuanian Folk Dance Festival, 2711 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629. Sveikinimai/Skelbimai bus priimami iki š.m. balandžio mėn. 1 d.

SIŪLO DARBA

A FAST GROWING COMMUNITY BANK located in the southwestern suburbs is offering excellent career opportunities for part time employees. We are currently seeking a part time individual for an account Executive position. This position requires prior New Accounts and Teller experience. Bilingual (Lithuanian/English) a plus. If you desire to be part of a company with great benefits and a team-oriented approach call or fax resume to Community Bank of Lemont, 1229 State St., Lemont, IL 60439. Ph. 630-257-1900 fax. 630-257-1911

Painting career opportunity. Local office of national painting company seeks job-site supervisors and painters. Painting skills essential. Only career people need apply. Tel. 800-778-9885, ext. 901.

Caregiver job for live-in position in Wisconsin; good pay; must have valid work permit, S.S., D.L. and experience. Tel. 262-657-8044

PASLAUGOS

DĖMESIO!!! Pirkite KOLDŪNUS su mėsa Pasaulio lietuvių centre. Pirkdami koldūnus PLC ne tik turėsite skanią vakarienę, bet tuo pačiu paremsite PLC. Pirmadieniais-penktadieniais galima pirkti raštinėje (630-257-8787), šeštadieniais-sekmadieniais krautuvelyje „Dovanelė“, Lemont.

NAUJIENA
Pigiausi pokalbiai Lietuva
Teiraukitės
ATLANTIC Express Corp.
1-800-775-7363

IŠNUOMOJA

Woodridge išnuomojami 1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$607; 2 mieg. — \$682. Tel. 630-910-0644, Jana.

Išnuomojami butai Marquette Park (73 St. ir Kedzie Ave.) 1 mieg. — \$500, 2 mieg. — \$525. Savininkas sumoka už vandenį ir dujas (virimo, šildymo). Yra skalbykla. Išnuomojamas 2 mieg. butas Chicagoje (Bridgeport) 35 St. ir Union Ave., netoli „downtown“. Yra skalbykla. Tel. 773-254-4322, Kęstutis.

Pasaulio lietuvių centre išnuomojamas 4 kambarių 2 miegamųjų butas. Tel. 630-243-8178.

NEKILNOJAMASIS TURAS

GREIT PARDUODA
Landmark properties
Bus. 773-229-8761
Res. 708-425-7160
Mobil 773-590-0205
Pager 630-314-4330

RIMAS STANKUS
• Čikagoje ar priemiestiuose
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Tarpininkaujame gaunant paskolą
• Pensininkams nuolaida

VELYKINIAI SIUNTINIAI LĖKTUVU

PERSIUNČIAME SIUNTINIUS GREITAI IR PRISTATOME GAVĖJUI TIESIAI RANKAS IŠSIUNČIAME KIEKVIENĄ KETVIRTADIENI
1-800-775-7363

Mūsų biurai:
8801 S. 78 Th Ave., Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-599-9680, fax: 708-599-9682
2719 W. 71st St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-434-7919, fax: 773-434-7914

Mūsų atstovai:
Bravo cafe & deli tel: 630-257-3300
238 Main St. Lemont, IL 60439
KALYNA corp. Tel: 847-776-7766
338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067

ATLANTIC Express Corp.

SPANGUOLIŲ-AGUONŲ PYRAGAS

2 ir 1/2 puod. miltų
3/4 puod. cukraus
2 šaukštai aguonų (sėklų)
1 šaukštas kilimo miltelių* (baking powder)
1 puod. lieso pieno
1/3 puod. aliejaus
1/4 puod. kiaušinių produktų, pagaminto be trynių (pvz., Egg Beaters, Better'n Eggs ir pan.)
1 šaukštelis vanilijos prieskonių
2 šaukšteliai tarkuotos citrinos žievelės (tik geltonoji dalis)
1 puod. šviežių arba šaldytų spanguolių (cranberries), sukaptopų

*Kai matuojame sausus produktus, pvz., šaukštą ar puodeli, jie turi būti lygūs su paviršiumi, jokių būdu ne su kaupu, kitaip pyragas (ar kitas patiekalas) nebus toks, kaip turi būti.

Dubenyje sumaišyti miltus, cukrų, aguonas, kilimo miltelius; kitame dubenėlyje gerai sumaišyti kiaušinių produktą, pieną, vaniliją, citrinų žievelę, aliejų. Po to skysčius supilti į miltų mišinį ir sumaišyti tik kol miltai sudrėks — nereikia per daug maišyti. Į tešlą įmaišyti spanguoles, tešlą sukresti į 8 ir 1/2x4 ir 1/2x2 ir 1/4 dydžio išteptą riebalais kepimo indą. Kepti 350° F orkaitėje 60–70 min. (jeigu norime patikrinti, ar pyragas iškepęs, į jo vidurį įsmeigame medinį dantų krapštuką — jei ištraukus jis nebus aplipęs tešla, pyragas iškepęs). Atvesinti keptuve ant grotelių. Pyragą galima aplaistyti

cukraus skiediniu: 1/2 puod. malto cukraus, 1 šaukštelis citrinų sulčių. Gerai sumaišyti ir užpilti ant atvėsusio pyrago viršaus.

Atkreipkite dėmesį: šis pyragas turi nedaug cukraus, neturi cholesterolio, nes vartojama be trynių kiaušinių produkta.

KRAPAI?

Kas Amerikoje petražolės, lietuviškoje virtuvėje — krapai. Kone kiekviename mėsos ar žuvų recepte, gautame iš Lietuvos, įrašyta krapai — tai papuošimui, tai paskaninimui. Tuo tarpu panašioms tikslams amerikietiška virtuvė vartoja petražoles. Skirtumas tik toks, kad šviežių petražolių galima rasti visose daržovių, vaisių ir maisto produktų parduotuvėse, o su krapais ne visuomet taip gerai išėina. Ką daryti? Ar džiovinti krapai tiek pat tinka į patiekalus, kaip švieži? Ar galima krapus šaldyti ir po to pavartoti?

Visų pirma, krapai yra ir maistingi — turi mineralinių druskų, vitaminų (C, B1, B2 ir kt.), eterinių aliejų. Krapais ne tik paskaninami patiekalai, bet dedama į rauginamus agurkus, įvairius daržovių marinatus. Jeigu kieme turime bent mažą plotelį daržui, būtina pasisėti krapų. Nenupjauti sėklų skėčiai paberia sėklas ir daugiau krapų sėjimu nebereikia rūpintis, jie patys tų pasirūpins!

Agurkų ar pomidorų rauginimui geriausiai tinka krapų žiedai, jauni kotai ir net sėklos, patiekalams — jauni, žali lapeliai. O jeigu jų nėra?

Krapus galima šaldyti

Jaunus krapus reikia nuplauti, nusausinti, supjaustyti, sudėti į plastmasinius indelius arba maišelius ir laikyti šaldiklyje. Naudooti neatšildytus, bet tiesiai iš maišelio ar indelio užberti ant patiekalo. Skonis nedaug skiriasi nuo žalių, šviežių krapų.

Džiovinti krapai

Jaunų krapų lapelius nusikinti nuo stiebo, nuplauti (perinkti, kad nebūtų sugedusių ar kokių kenkėjų (krapas labai mėgsta kai kurių drugelių vikšrai), išdėstyti ant popierinių rankšluostelių nestoru sluoksniu ir džiovinti gerai vėdinamoje patalpoje. Galima džiovinti ir orkaitėje, tik labai žema temperatūra. Be to, galima krapus išdėstyti su šaknimis, surišti ir žiedais žemyn pakabinti gerai vėdinamoje patalpoje (tik ne saulės atokaitoje). Kai išdžius, lapelius nusikinti. Nebotina susmulkinti. Laikyti gerai uždarytame (užsakamu dangčiu) stiklainyje, tamsioje patalpoje. Džiovintų krapų skonis silpnesnis, dėl to jų daugiau reikia, kaip šaldytų, o juo labiau šviežių.

Taigi, jei norime visą laiką turėti krapų ir gaminti patiekalus pagal lietuviškus receptus, radę parduotuvėje šviežių krapų, jų dalį sušaldykime arba sudžiovinkime, kad pakaktų, kai mūsų artimiausia parduotuvė krapų neturės.

GAVĖNIOS PABAIGAI — ŽUVIES FILE

Ar nusibodo tie patys ir tie patys pasninkiniai valgiai Gavėnijoje? Siūlau pameginti šį žuvies file su salierais ir šviežiais grybais. Skanu.

2 sv. žuvies file (bet kokios,

kuri jums skaniausia)

- 1 kiaušinio baltymas
- 1 šaukštas vandens
- 3 šaukštai miltų
- 5 šaukštai baltos duonos dribsnelių
- 1 saliero lapkotis
- 8 uncijų dėžutė šviežių baltų grybų (pievagrybių)
- 2 pomidorai
- 1 svogūnas
- 1/2 puod. alyvuogių aliejaus
- 2 šaukštai petražolių lapelių
- 1 šaukštelis džiovintų ciobrelų (thyme)
- 1/2 šaukštelio druskos
- 1/4 šaukštelio maltų pipirų

Svogūną supjaustyti kubeliais ir pakepinti 5 šaukštuose aliejaus, kol suminkštės, bet neparuduos. Į keptuvę sudėti griežinėliais supjaustytus grybus, kubeliais susmulkintą salierą ir 1 šaukštą petražolių. Maišant patroškinti ant silpnos ugnies apie 15 min. Sudėti nukauptus, skiltelemis supjaustytus pomidorus, suberti ciobrelus, pasūdyti, suberti pipirus ir troškinti dar apie 20 min.

Žuvį apibarstyti miltais, pavilgyti į kiaušinio baltymo-vandens plaktinį ir pavilgyti džiovintuose. Likusį aliejų supilti į keptuvę, įkaitinti ir kepti žuvį, kol gražiai apkeps, vieną kartą apvertiant.

Atskiroje keptuvėje iškeptas daržoves ir grybus supilti į lėkštę, apibarstyti likusiomis petražolėmis, ant viršaus uždėti

keptos žuvies file.

Tinka patiekti su biriais virtais ryžiais, jaunomis virtomis bulvytėmis.

VIŠTENOS TROŠKINYS

- 1 sv. keptos arba virtos vištenos
- 1 puod. greito virimo ryžių (instant rice)
- 2 svogūnai
- 2 pomidorai
- 1 raudonasis pipiras
- 1 puod. šaldytų žirniukų
- 1 puod. vištos sultinio (galima iš kubelių)
- 3 šaukštai aliejaus
- 2 skiltelės česnako
- 1 šaukštas maišytų prieskonių — baziliko ir ciobrelų
- 2 šaukštai petražolių lapelių
- 1/2 šaukštelio druskos
- 2 šaukštai tarkuoto fermentinio sūrio

Mėsą (odele nulupti) supjaustyti nedideliais gabaliukais. Svogūnus ir česnaką smulkiai sukapti ir pakepinti aliejuje. Suberti prieskonius, ryžius ir maišant pakepinti apie 5 min. Į troškinimui skirtą indą arba puodą sudėti mėsą, kubeliais supjaustytą raud. pipirą, nuluptus ir susmulkintus pomidorus, supilti sultinį, įberti druską, sukresti ryžius su svogūnais, prieskoniais ir česnakais, troškinti, kol ryžiai sugers visą skystį.

Prieš patiekiant apibarstyti tarkuotu sūriu ir papuošti petražolių lapeliais.

PERSIUNČIAME Į LIETUVĄ REMONTUOJAME PARDUODAME

MAISAS FINANSAVIMO BŪDAI

PADEDAME ĮSIGYTI AUKCIONUOSE

TEL: 708-430-6880

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

OLANDIJA.

Iš Hagos į netoliese esantį Delftą antradienį atvyko Olandijos karalienės motinos Julianos, kuri valstybę valdė 32 metus, laidotuvių procesija. Šimtų kareivių garbės sargybos lydimu purpurine ir balta spalvomis dekoruota laidotuvių karieta, traukiama aštuonių arklių, į Delftą atvyko maždaug per dvi valandas. Ją taip pat lydėjo kitos karietos, kuriomis važiuavo Julianos dukterys karalienė Beatrix ir princesės Irene, Margriet ir Christina, taip pat – velionės vyriausio vaikaičiai, tarp jų – sosto įpėdinis princas Willem-Alexander. Palaidoti karalienę motiną į paskutinę kelionę iš viso atvyko 15 karališkųjų šeimų atstovai, tarp jų – penki valstybių vadovai. Visų mylima karalienė Juliana, kuri į sostą įžengė 1948 metais, o 1980-aisiais ji užleido dukteriai Beatrix ir sugrąžino princesės titulą, mirė kovo 20 dieną būdama 94 metų amžiaus. Karališkųjų rūmų spaudos tarnyba RVD anksčiau pranešė, kad jos laidotuvis dalyvaus Ispanijos karalius Juan Carlos ir Belgijos monarchas Albert II su žmona Paola. Laidotuvis taip pat dalyvaus Danijos karalienė Magrethe II ir princas Henrik, Švedijos karalius Carl XVI Gustaf ir karalienė Silvia, Lichtenšteino princas Hans-Adam II, Didžiosios Britanijos, Japonijos, Jordanijos, Liuksemburgo, Monako, Maroko, Norvegijos ir Tailando karališkųjų šeimų nariai, buvusi Graikijos karalienė Anna Maria ir musulmonų ismailitų dvasinis lyderis Aga Khan. Po laidotuvių ceremonijos karalienės motina bus palaidota Nieuwe Kerk bažnyčioje karališkojoje kriptojų greta kitų Oranietų dinastijos atstovų. Valdymą kartu su savo vyru, vokiečių princu Bernhard Lippe-Biesterfeld karalienė Juliana galėjo matyti, kaip jos karalystė pakilo iš pokario skurdo ir virto viena turtingiausių Europos valstybių, kuri žengia visuošmeninių pokyčių priekyje.

MADRIDAS.

Ispanijos policija suėmė dar tris asmenis, siejamus su kovo 11 dienos teroro išpuoliais Madrido traukiniuose, antradienį pranešė vidaus reikalų ministras Angel Acebes. Du sumintieji yra Sirijos piliečiai. Šiuo metu yra suimti jau 18 įtariamųjų, kurie, kaip manoma, prisidėjo prie 191 gyvybę nusinešusių sprogimų Ispanijos sostinėje. Keturiolikai iš jų bus pateikti kaltinimai dėl žmonių nužudymo ir teroristinių veiksmų. Kiti keturi – trys minimi sumintieji ir dar vienas įtariamasis, kurį dar apklaus teisėjas. Dar penki anksčiau suimti asmenys buvo paleisti dėl įrodymų, jog jie yra kaip nors susiję su šiuo nusikaltimu, stokos.

LONDONAS.

Britų policijos kovos su terorizmu padalinys per antradienio reidus Londone ir Anglijos pietryčiuose konfiskavo daug sprogstamųjų medžiagų ir areštavo aštuonis vyrus. Londono policijos kovos su terorizmu padalinio vadovas Peter Clarke per spaudos konferenciją sakė, kad Londono vakaruose buvo rasta daugiau kaip pusė tonos amonio nitrato – trąšų, kurios gali būti panaudotos sprogimams gaminti. „Dalis tyrimo bus vykdoma aiškinamais, kaip buvo nupirkta ir saugomos šios medžiagos ir kaip ketinta jas panaudoti“, sakė P. Clarke. Pasak vieno šaltinio policijoje, rastas amonio nitratas yra panašus į sprogstamąsias medžiagas, panaudotas per pastarųjų mėnesių išpuolius

Turkijoje ir Saudo Arabijoje. Londone šios medžiagos rasta tiek, kad būtų galima surengti tokio paties masto išpuolį, kaip milžiniškas 1996-ųjų sprogdymas komplekse „Canary Wharf“ Londono finansininkų rajone. P. Clarke nurodė, kad aštuoni minėti vyrai, kurie visi yra britai ir kuriems – nuo 17 iki 32 metų, buvo suimti per 24 reidus, surengtus vadovaujantis 2000-ųjų kovos su terorizmu įstatymu. Juose dalyvavo 700 pareigūnų iš penkių policijos skyrių. P. Clarke pabrėžė, kad ši operacija nėra susijusi su kovo 11-osios išpuolio Madride, kurio metu žuvo beveik 200 žmonių, tyrimu. Pernai lapkritį bombos buvo susprogdintos prie britų konsulato ir Londono banko HSBC skyriaus Stambule. Per šiuos išpuolius žuvo 32 ir buvo sužeista šimtai kitų žmonių.

HELSINKIS.

Didelius mokesčius taikančios Europos Sąjungos (ES) Šiaurės valstybės netoleruos netrukus ES narėmis tapsiančių Rytų Europos valstybių, kurios tinkamai neapmokėstins savo turto, antradienį pareiškė Švedijos ministras pirmininkas Goran Persson. Pirmininkas Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder taip pat kritikavo nedidelius imonių pelno mokesčių tarifus, taikomus Rytų Europoje. „Jei jie mano, kad mes taikysime didelius mokesčius Švedijoje, Suomijoje ir Danijoje, o paskui siųsime pinigų į Rytų Europą, kad jie galėtų turėti aukštesnę klasę, kuri nemokėtų mokesčių, mums tai visiškai nepriimtina“, pareiškė G. Persson interviu Suomijos dienraščiui „Hufvudstadsbladet“. „Tokia valstybė yra Estija, gal tam tikra prasme ir Lenkija. Jos privalo apmokėti didesnes pajamas gaunantiems asmenims. Ir mes turime atvirai apie tai kalbėti. Priešingu atveju atsiras įtampa“, teigė Švedijos premjeras. Gyventojų pajamų, imonių pelno ir kapitalo pelno mokesčių tarifai daugelyje Rytų Europos valstybių yra mažesni nei Skandinavijoje, kurioje įplaukomis iš didelių mokesčių dengiami socialinės apsaugos sistemos poreikiai. Estijoje gyventojų pajamų mokesčiai siekia 26 proc., ir vyriausybė neslepia svarstanti pasiūlymą sumažinti tarifą iki 20 proc., tokiu būdu siekiant paspartinti augimą. Lenkija taiko tris gyventojų pajamų mokesčių tarifus – 19, 30 ir 40 procentų. Tuo tarpu Švedijoje pajamų mokesčio tarifas svyruoja nuo 30 iki 60 procentų. Estija ir Lenkija kartu su Lietuva yra tarp 10 valstybių, gegužės 1 dieną tapsiančių ES narėmis. Nemažą ES biudžeto dalį sudaro asignavimai, kuriais siekiama sumažinti pajamų skirtumus tarp turtingesnių ir skurdėsių valstybių narių. G. Schroeder priminė, jog vidutinis imonių pelno mokesčio tarifas dešimtyje ES naujokių nesiekia 20 proc., tuo tarpu ES šis tarifas dabar viršija 30 procentų. Anot Vokietijos kanclerio, tai sukelia konkurencinę situaciją, kuri sudaro nemažai sunkumų dabartinėms ES narėms.

RUSIJA

MASKVA.

Moskvos miesto teismas antradienį nuteisė 20 metų kalėti Michail Kodanov – vieną partijos „Liberalioji Rusija“ pirmininką, kurį prisiekusieji pripažino kaltu organizavus Valstybės Dūmos deputato ir šios partijos kito sparno vieno iš pirmininkų Sergej Jušenkov nužudymą. S. Jušenkov buvo nužudytas Maskvoje 2003 metų birželį. Dauguma politikų api-

būdino šią žmogžudystę kaip „grynai politinę“, susijusią su busimais rinkimais į Valstybės Dūmą. Beveik prieš metus iki to buvo nužudytas kitas „Liberaliosios Rusijos“ vienas iš pirmininkų Vladimir Goloviov. Partijos „Liberalioji Rusija“ steigimą finansškai rėmė i Kremliu nemanomą patekęs, griežtai prezidentą Vladimir Putin kritikuojančias verslininkas Boris Berezovski. Tačiau tuoj po įsisteigimo partijoje prasidėjo nesutarimai, dėl kurių ji faktiškai suskilo. Vienam partijos sparnui, kurio vadovai oficialiai paskelbė atsisaką magnato paramos, kartu su kitais vadovavo ir S. Jušenkov. Tuo tarpu M. Kodanov tapo B. Berezovski partijos dalies vienu iš pirmininkų. Teismas taip pat nuteisė 20 metų kalėti Aleksandr Kulacinski, kurį tardytojai laiko tiesioginiu žmogžudystės vykdytoju. M. Kodanov padėjėjas Aleksandr Vinik gavo 10 metų laisvės atėmimo, dar vienas kaltinamasis šioje byloje Igor Kiseliiov – 11 metų.

MASKVA.

Pasitarimą su ministru kabineto nariais pirmadienio pavakare surengęs Rusijos prezidentas Vladimir Putin nurodė vyriausybei užtikrinti sąlygas spartesnei ūkio plėtrai. „Vyriausybė būtina imtis visų įmanomų priemonių ūkio plėtrai spartinti. Būtina ieškoti įvairių plėtros variantų ir atskaitos taškų“, pabrėžė V. Putin. Prezidentas teigė esąs patenkintas pastaruoju metu pasiekusiu vyriausybės pozicijų ir artimiausios ekonomikos plėtros perspektyvas, sprendimu didinti bendrojo vidaus produkto augimo prognozes šiemis ir ateinančioms metams. „Sprendama ekonomikos plėtros didino problemas vyriausybė privalėtų glaudžiau bendradarbiauti su parlamentu bei verslo organizacijomis. Juolab, tiek Pramonės ir prekybos rūmai, tiek ir kitos verslo organizacijos ne kartą demonstravo ryžtą bendradarbiauti su vyriausybe. Šis dialogas ne tik neturi sustoti ar susilpnėti, bet privalo stiprėti ir tapti intensyvesnis“, ministrų kabineto nariams dėstė V. Putin. Savo ruožtu vicepremjeras Aleksandr Žukov informavo valstybės vadovą apie praėjusią savaitę prasidėjusį „aktyvų vyriausybės bendradarbiavimą su parlamentu žemutiniais rūmais rengiant kelių reformoms ekonomikoje atversiančius įstatymus“.

IRAKAS

HILA.

Irake į pietus nuo Bagdado kovojantis mirtininkas antradienį automobiliu rėžėsi į vietos policijos viršininko namą, po kurio griuvėsiais atsidarė pats viršininkas ir jo vaikai, pranešė pareigūnai ir liudininkai. Per sprogimą Hilos mieste, esančiame 100 km nuo sostinės, sugriuvo namo priekis. Žuvo tik pats mirtininkas. Policija ir liudininkai nurodė, kad automobilis į brigados generolo Qais Hamza namą rėžėsi 6 val. vietos laiku. Po sprogimo tarp nuolaizų mėtėsi apdegusios automobilio dalys ir mirtininko kūno dalys. Praėjusią savaitę užpuolikai netoli Hilos iš važiuojančio automobilio nušovė keturis irakiečių policininkus ir penkis asmenis, kurie rengėsi tapti policininkais. Kitą dieną netoli Hilos per panašų išpuolį buvo nušautas dar vienas policijos viršininkas.

BAGDADAS.

Irake netoli Faludžos miesto pirmadienį sprogdus šalia kelio padėtai bombai žuvo JAV kareivis, važiuojęs kariškio automobilį vilkstinėje.

PAREIŠKIMAS

Iškilmingame Lietuvos Respublikos Seimo posėdyje, skirtame Laisvės gynėjų dienai paminėti 2004 m. sausio 13 d., istorikas Liudas Truska savo kalboje rėmėsi prieš pusę amžiaus poeto ir mastytojo Jono Aisčio parašytais žodžiais: „Tiek daug buvo dėta pastangų, o kuo viskas baigėsi“, paaiškindamas, kad turėta omeny 1941 m. birželio antisovietinį sukilimą ir pokario partizanų kovas.

Jau ne pirmas atvejis, kai istorikas L. Truska stengiasi pakeipti visuomenės požiūrį į istorinius įvykius norima kryptimi, prisidengdamas kitų nuomone, pritaikant ją saviems tikslams, menkinant pagarbos vertus istorinius faktus.

Primesti visiems 1941 m. antisovietinio sukilimo dalyviams žydų žudynes gali tik siekiantys pridengti Rainių, Pravieniškų, Panevėžio žudynių buidelius, kurių tarpe buvo ir žydų. Teiginys, kad pokario parti-

zanų kovose be prasmės žuvo 20 kartų daugiau lietuvių, negu okupantų ir nė kiek nepriartino mūsų prie nepriklausomybės, tėra šmeižtas, siekiantis reabilituoti lietuvių tautos genocido vykdytojus, suverčiant kaltę Lietuvos Laisvės kovų dalyviams, pasipriešinimo judėjimui. Nejau istorikas žino tik aritmetiką bet nepripažįsta moralinių vertybių, patriotinių siekių, pasiaukojimo tėvynės laisvės vardan?

Lietuvos Laisvės kovos sąjūdis pareiškia, kad tokie bandymai neigiamai paveikti visuomenės požiūrį į Laisvės gynėjus, įžeidžia visų ir visur žuvusių, mirusių, nukankintų lietuvių atminimą. Ypač skelbiant tai iš LR Seimo tribūnos, Laisvės gynėjų dieną, prisidengus Sausio 13-sios draugijos nario vardu.

Jonas Čeponis

LLKS tarybos prezidento pirmininkas

VYTAS MICEIKA IŠKELIAVO

Vytautas Miceika

Kas domėjosi lietuviams futbolininkais ir jų Čikagoje gyvuojančiu klubu „Lituanica“, be abejo, gerai atsimena Vytautą Miceiką. Jis jau 1957-iais įsijungė į klubo eiles ir jose pasižymėjo kaip uolus darbuotojas, o vėliau – kaip stambus rėmėjas.

Tačiau Vytauto Miceikos jau neturime gyvųjų tarpe. Jis amžinybėn iškeliavo gana netikėtai – kovo 22 dieną, daugeliui savo draugų net nespėjus pasakyti paskutį „Sudiev“. O jis gyventi dar norėjo, nes gimęs 1927 metais ir daug darbų liko nepadaryta. Jis iškeliavo pas savo jau anksčiau mirusią žmoną Dalią. Nulūdusi liko jo antroji žmona Lilija, sūnus Darius ir Lietuvoje gyvenanti sesuo.

V. Miceika turėjo neeilinių sugebėjimų. Jis daug prisidėjo ne vien tik prie LFK „Lituanica“ veiklos pagyvinimo. Vytautas taip pat tapo ir stambiu prekybininku, turėjusiu dvi geriau parduotuves Woodridge, IL. Jis dažnai remdavo ne tik futbolininkus, bet ir kitas lietu-

viškas organizacijas. Tačiau dažniausiai jis prašydavo, kad apie duodamą paramą kuo mažiau būtų rašoma.

Verta kiek labiau sustoti ties V. Miceikos pasireiškimais LFK „Lituanica“ futbolo klube, populiariai žinomu „Liths“ vardu, kurį davė vietinė futbolo lyga.

Į šį klubą Vytautas atėjo 1957 metais, tuoj tapo jo vicepirmininku, o taip pat vyrų komandos vadovu. Tada dar būdamas jaunuoliu, parodė neeilinių gabumų. Jis suorganizavo pajėgią vyrų komandą, kuri tuoj pat antroje divizionoje iškovojo meistrato vardą ir buvo perkelta į pirmąją. Vytauto dėka prasidėjo aukšniai „Lituanica“ žydėjimo metai.

Šalia darbo su vyru vienuolike, Vytautas taip pat darbavosi ir su klubo jaunių komanda, nes žinojo, kad be prieauglio klubas neturės ateities.

Tada kurį laiką jis iš aktyvios veiklos pasitraukė ir labiau užsiėmė verslu. Tačiau 1976 m. vėl sugrįžo į klubą ir tapo jo pirmininku. Pamatęs, jog klubo valdyboje yra sumanių darbuotojų, jis ilgai čia neužsibuvo. Bet visą laiką liko stambiu klubo rėmėju. Jis dažnai stebėdavo klubo futbolininkų rungtynes, ateidavo į kitus jo renginius. Prisidėdavo ne tik parama, bet ir pamokymais.

Liūdna yra, kada reikia atsisveikinti su išėinančiais neigiamai. Ypač su afa Vytautu, kurį teko pažinti nuo pat pirmųjų dienų, kuomet jis įsijungė į LFK „Lituanica“ eiles. O tokių iš anų dienų jau labai nedaug klube yra likę...

Ed. Šulaitis

A. Vakselis įteikia žymenis Salfaso gos žaidynes New Yorke. Edvardo Šulaičio nuotrauka.

A + A

ANTANUI SKIRIUI

iškeliavus Amžinybėn, nuoširdžiai užjaučiame žmoną BRONĘ, dukrą RŪTĄ, sūnus JONĄ, VINČĄ ir žmonos seserį LIUCIJĄ. Liūdime kartu.

*Stasė Čilvinaitė-Bajalienė
Haroldas ir Deimilė Mockai*

A + A

ALFONSUI LILEIKAI

iškeliavus į Amžinojo Tėvo Namus, reiškiamo gilią užuojautą žmonai LAIMAI, ilgametei Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos revizijos komisijos narei, sūnams ANDRIUI ir ALEKSUI su šeimomis, tėveliams, sesutei su šeima, visiems giminėms bei draugams ir liūdime drauge su visais.

*Vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM —
Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos
pirmininkas
Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos
direktorių taryba ir raštinės tarnautojos*

A + A

MEČIUI TARASEVIČIUI

mirus, dukrai ASTAI BUDGINIENEI, žentui AUGUSTINUI ir vaikaičiams, sūnams MEČIUI ir GINTARUI, jų šeimos nariams, giminėms Lietuvoje ir Amerikoje reiškiamo gilią užuojautą.

*Emilis ir Julija Sinkiai
Augustinas Sinkys ir šeima*

SU ALEKSANDRU VAKSELIU ATISISVEIKINANT

Iš Floridos atėjo žinia, kad ten — Pasadena miesto ligoninėje 2003 m. gruodžio 4 d. užgeso žinomo sporto bei lietuviškų organizacijų veikėjo Aleksandro Vakselio gyvybė. Velionis daugiau negu 50 metų reikėsi įvairiose srityse, iš to laikotarpio ne vieną dešimtmetį pašventė sportui.

Gimęs 1915 metais, kaip ir daugelis kitų likimo draugų, per Vokietiją pateko į svetingąją Ameriką. Jau Vokietijoje pradėjęs savo aktyvią veiklą

(jis 1949 m. buvo išrinktas FAST — Pasadena miesto ligoninėje 2003 m. gruodžio 4 d. užgeso žinomo sporto bei lietuviškų organizacijų veikėjo Aleksandro Vakselio gyvybė. Velionis daugiau negu 50 metų reikėsi įvairiose srityse, iš to laikotarpio ne vieną dešimtmetį pašventė sportui.

Pradžioje dirbo treneriu, New York lietuvių atletų klube,ėjo įvairias pareigas, o vėliau tapo pirmininku. 1952 — 1973 metais buvo Salfaso S-gos Rytų apygardos pirmininku, taip pat ir visos sąjungos pirmininku (1959 — 1961).

Sunku išvardinti visas pareigas bei darbus, kuriuos šis asmuo ėjo ir atliko. Tai buvo pareigos žmogus, visada padarėdavęs tai, ką buvo pažadėjęs. Jo nuopelnai išeivijos sportui yra didžiuliai, nors paskutiniiais metais, kuomet iš New York išsikėlė gyventi į Floridą, neturėjo galimybių mūsų sporte reikštis. Bet savo mintimis jis dažnai grįždavo į praeitį, kuri buvo pilna lietuviško sporto pasaulio išpūdių.

Ir šių eilučių autoriui buvo proga su šiuo sporto entuziastu bendrauti įvairiose sporto žaidynėse bei kitur.

A. Vakselis sporto klausimais rašė lietuviškoje spaudoje ir kartais atrodė, jog sportas yra pati pagrindinė veiklos sritis, kuriai jis atiduodavo visą savo laisvalaikį.

2003 m. gruodžio 6 d. afa A. Vakselio palaikai buvo palaidoti St. Petersburg, FL. Buvo supiltas naujas kapas, panašiai kaip iš kitiems mūsų sporto veikėjams, kurių gretos vis mažėja.

E. Šulaitis

Čikagoje ir apylinkėse

ŽIDINIO PAMALDOS – ŠEŠTADIENI, balandžio 3 d., 6 v.v., Jėzuitų koplyčioje prie Jaunimo centro Čikagoje. Priešvėlykinėmis šv. Mišiomis ir kancios rožiniu dalyvaujama auksu su Jo Motina Marija, laukdami Vėlykų prisikėlimo.

KVIEČIAMA TALKA. Balandžio 3 d., šeštadienį, 8:30 v.r. į talpintuvus bus kraunama „Saulutės“ siunta į Lietuvą. Kaip ir anksčiau, PLC rūšys yra apie 650 siuntinių. Renkames Pasaulio lietuvių centro, Lemonte, žemutinėje mašinų pastatymo aikštelėje. „Saulutė“ dėkoja PLC, „Lithuanian Mercy Lift“ bei geriems savanoriams už galimybę padėti Lietuvoje varginai gyvenantiems. Del informacijos skambinti Ramintai Marchienienei, tel. 630-243-9488. Į talką kviečiame ir tėvelius, kurie šeštadienio ryte atveža vaikus į liuanistinę mokyklą. „Saulutė“ iš anksto dėkoja visiems, galintiems padėti.

LIETUVIŲ OPEROS RĖMĖJAI, paaudodami „Trubaduro“ spektaklio pastatymui 150 dol. ar daugiau, gaus du bilietus, o už 100 dol. auką, vieną bilietą velutai, mecenatams bei garbės svečiams skirtoje auditorijos dalyje. Valdybos pirmininkas Vaclovas Momkus kviečia Lietuvių operos bičiulius tapti rėmėjais ir pasinaudoti šia lengvata. Primename, kad auką reikia įteikti iki balandžio 15 d., kad aukotojo pavardė gautų

būti įrašyta į spektakliui ruošiamą programos leidinį. Visos aukos nurašomos nuo pajamų mokesčių (Fed. Tax I. D. No. 36-2935678). Del papildomos informacijos prašome kreiptis į V. Momkų, tel. 773-925-6193.

UNION PIER LIETUVIŲ DRAUGIJA kviečia visus į 4-tus kasmetinius „Pavasario šokus“, kurie vyks šeštadienį, gegužės 1 d., 7 v.v. (Michigan laiku) „Gintaras Resort“ vasarvietėje (15860 Lake Shore Rd., Union Pier, Michigan). Gros brolių Švabų grupė. Bilietai parduodami „Milda's Corner Market“. Skambinti tel.: 269-469-9880, 269-469-0231, arba e-paštu: milda@triton.net. Jei atnešite užkandį, gausite gerimą nemokamai!

JAUNIMO CENTRO MOTERŲ KLUBO geriausios šeiminkės kviečia balandžio 4 d., Vėrybų sekmdienį, į tradicinius priešvėlykinius pusryčius, kurie vyks Jaunimo centro kavinėje, tuoj po 10:30 v.r. šv. Mišių, Jėzuitų koplyčioje. Klubo narės prizada skanių ir įvairių maisto patiekalų bei meniškai išmargintų margučių. Visi maloniai laukiami.

Š. M. BALANDŽIO 2 D., penktadienį, 7:30 val. vakaro, Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje atidaroma Albino Pauliukevičienės, Rūtos Ostrovskajos ir Angelės Jonelienės kūrybos paroda. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

Jau kelinti metai iš eilės vasario mėn. JAV LB Švietimo taryba organizuoja konferenciją liuanistinių mokyklų mokytojams. Ne išimtis ir šių metų vasario 22 diena.

Gausus mokytojų būrys iš pat ankstauro ryto rinkosi į Palaimintojo Jurgio Matulaičio misiją šv. Mišių. Mišių metu prisiminėme visus Amžinybės iškeliačius mokytojus, jų tarpe ir neseniai Anapilin išėjusį Maironio mokyklos pirmos klasės mokytoją Agnė Katiškytė-Berner.

Juozas Polikaitis

Po Mišių visi susirinkome į Botičų menę. Konferenciją atidarė JAV LB Švietimo tarybos narys Juozas Polikaitis. Pasveikinęs gausiai susirinkusius, Juozas Polikaitis paprašė

visus prisistatyti ir palinkėjo sėkmės darbe. Į konferenciją atvyko mokytojai ne tik iš Čikagos bei jos apylinkių. Atvyko mokytojai iš Detroit, MI ir Cleveland, Ohio. Malonu buvo matyti mokytojas, kurios ruošiasi atidaryti dar vieną mokyklą. Jei viskas gerai seksis, ši mokykla turėtų įsikurti Naperville. Mokinių skaičius auga, patalpų stinga, todėl naujos mokyklos atidarymas yra būtinas. Norisi palinkėti sėkmės Jūratėi Liutkienėi ir Sarūnei Braziulienei atidarant naują mokyklą. JAV LB Švietimo taryba visada tokiom mokyklom (o ir visom kitom) stengiasi padėti.

Pagrindinė pranešėja konferencijoje buvo pedagogė Irena Gedrimienė iš Cleveland, Ohio. Ji perskaitė paskaitą „Kaip paruošti ir organizuoti klasę, kad vaikai gerai mokytųsi“. Mokytoja, 23 metus išdirbusi amerikietiškoje mokykloje, nuo 1991 metų dalyvaujanti Lietuvoje su A.P.P.L.E. programa, dirbant Šv. Kazimiero liuanistinėje mokykloje patarėja, turi sukaupusi nemažą patirtį.

Ne paslaptis, kad yra vaikų, kuriems ne visada sekasi gerai mokytis. Kaip vaikai sudominti, kaip atrasti tą raktelį, kuris padėtų greičiau atrinkti duris į žinių pasaulį? Pranešėjos teigimu, didelė dalis priklausom nuo mokytojo. Mokytojas turi gerai pasiruošti pamokai, apgalvoti dėstomą medžiagą, būti sumanus. Esant reikalui, mokytojas turi keisti mokymo būdą, jei pastebi, kad ankstesnis nepadaeda mokiniams. Visada reikia turėti tikslą, ko ir kiek vaikus išmokyti. Stengtis

Mokyt. Irena Gedrimienė

vaikus mokytį pagal jų lygį. Jeigu duodamos užduotys per lengvos ar per sunkios, mokiniai pasidaro neįdomu, pradeda nesisekti, jam dingsta bet koks noras mokytis. Pranešėja pravedė skaitymo pamoką, kuri, jos nuomone, turėtų prisidėti ne nuo teksto skaitymo, bet nuo naujų žodžių mokymo-

si, jų reikšmės aiškinimo, nuo pasakojimo pagal paveikslėlį. Ir tik šitaip vaikus paruošus, reikėtų skaityti pasaką. Ją perskaityt, mokiniai turėtų atsakyti į užduotus klausimus.

Po paskaitos Lemonto Maironio mokyklos mokytoja Erika Kunickienė pakvietė konferencijos dalyvius į savo klasę. Ši jauna mokytoja jau keleri metai dirba liuanistinėje mokykloje. Ji stengiasi, kad mokiniams būtų įdomu mokytis, kad sunki lietuvių kalbos gramatika vaikams būtų suprantama. Konferencijos dalyviams Erika Kunickienė pravedė lietuvių kalbos pamoką.

Po pietų Juozas Polikaitis papasakojo susirinkusiems konferencijos dalyviams apie visuomeninio ugdymo pamokas. Šis kursas buvo pradėtas dėstyti prieš trejus metus Čikagos liuanistinės mokyklos direktorės Jūratės Dovilienės pagėdaviu. Tam pritarė ir Lemonto Maironio mokyklos direktorė

Audronė Elvikienė. Tai pamokos apie lietuvių gyvenimą Amerikoje, apie Amerikoje veikusias ir tebeveikiančias lietuviškas organizacijas, jų susikūrimą. Tai irgi mūsų tautos istorija, ir ją mūsų mokiniai, ypač čia gyvenantys, turi žinoti.

Šiuo metu vis daugiau vadovėlių gaunama iš Lietuvos. Jie gražiai išleisti, spalvingi, bet skirti pilnos darbo savaitės mokyklai. Mūsų mokyklos veikia tik vieną dieną per savaitę. Čikagos liuanistinės mokyklos mokytojos Kristina Lapienytė, Laima Viršinskienė, Maironio mokyklos mokytoja Svajonė Kerelytė trumpai papasakojo susirinkusiems, kaip vadovėlius, iš kurių jos moko mokinius, pritaiko mūsų mokykloms.

Laikas bėgo greitai. Net nepastebėjome, kaip atėjo laikas baigti darbą. Ir konferencijai pasibaigus, mokytojos grupelė dalijosi išpučiais apie savo darbą.

Laima Apanavičienė

Mokytojų konferencija, 2004 m. vasario 22 d.

Jaunimo centre

...ir žiema turi spalvas

Žodžiai: spalva, spalvota, spalvinga, ne itin siejasi su žiema. Šis metų laikas dažniausiai apibūdinamas kaip niūrus, pilkas, kartais baltas. Ar gali žiema turėti spalvas? Galbūt žiemos spalvos atspindi aštrų sniego baltumą ir aplinkos kontrastą, o gal balto sniego išgrynintas gamtos formas?

Atsakymą galėsime sužinoti, apsilankę Jaunimo centre, M. K. Čiurlionio meno galerijoje, Čikagoje, balandžio 2 d., kur dailininkė Ruta Ostrovskaja pristatys fotografijų ir tapybos darbų parodą „...ir žiema turi spalvas“.

R. Ostrovskaja 1986–1992 m. mokėsi Marijampolės vaikų mokykloje, diplominiu darbu „Trofimovsko salos tremtiniams atminti“ 1996 m. baigė ketverių metų tekstilės studijas Kauno aukštesniosios meno mokykloje. 1997–2002 m. studijavo VDU Menotyros fakultete, kur apsigynė diplominį darbą, tema „Provoslavų cerkvių plitimo

etapai Lietuvoje XIV a.“ 2000 m. surengė savo pirmąją asmeninę fotografijos parodą „Restauracijos belaukiant“.

Ši kartą – paroda, užbaigusi vienerių metų etapą, kelių dešimčių nuotraukų ciklas „...ir žiema turi spalvas“ bei keli tapybos darbai.

Tapyba R. Ostrovskajos paveiksluose itin dekoratyvi. Darbai pastebimai turi sąsają su tekstile. Dominuoja saulės ir mėnulio tematika. Apskritimas, kaip išbaigta geometrinė forma, simbolizuoja gamtos cikliškumą, amžiną sukimosi ratą. Saulė ir mėnulis sieja ne tik tematiškai, bet ir stamboki geometriniai formų potėpiu.

Ne viename darbe besimėgaujama spalvomis ir formomis, naudojama dominuojanti mėlyną spalvą. Tačiau, anot dailininkės, visai nesiekia stipraus erdviškumo išpučiais. Menamas ar realus paveikslų dangus, kai kur primenantis vitražus, yra tarsi gamtos akys, o jos

– kaip ir dangaus skliautas – mėlynos.

Iš kasdieninių pasivaikščiavimų atsiradęs fotografijų ciklas „...ir žiema turi spalvas“ – visiškai naujas menininkės kūrybinis patyrimas. Autorė žavėdamasi kamuotomis, aiškiai nusakytomis, nugalintomis formomis visada daugiau domėjosi architektūros fiksavimu. Gamtos fotografijos, vengiant patetikos ir salsvos romantikos, buvo retos ir daugiau atsitiktinės. Žiemos spalvų dailininkė ieško kontrastingai išryškėjančiomis kelyje, stambiaplaukiuose kamienuose, natūraliai ryškiuose krūmokšnių stiebuose. Smulkiose detalėse ieškoma gamtos sukurtų formų, autorė fiksuoja gamtos daugialypiškumą. Kiekviena detalė – išbaigta, kiekvienas mažmojis, kurdamas spalvas ir formas, gamtoje susijungia į harmoningą visumą. O ši visuma – ramybė, ramybė – balta spalva, balta spalva – visų spalvų suma...

Jolanta Stankutė

IEŠKO

Aš, Beinaravičienė Janina, ieškau savo dėdės Jono Mickevičiaus šeimos. Esu jo sesers Viktorijos dukterė. Pats dėdė Jonas Mickevičius jau tikrai miręs, bet jo šeimos nariai – vaikai ar anūkai – gyvena. Tai gi aš esu jų pusės. Mano dėdė Jonas Mickevičius yra kilęs iš Alytaus rajono, Tolkūnų kaimo, Miroslavo valsčiaus.

Mano mama Viktorija Mickevičiūtė (Jono sesuo) buvo ištejęs už Vlado Markausko. Tai yra mano tėvo. Dabar aš gyvenau dėdės Jono Mickevičiaus tėviškoje, kur gyvena ir mano mama su tėveliu.

Bočiai labai laiminga, jei atsiliptų giminės. Mano tel.: 58177 arba 860008652.

Adresas:

Alytaus rajonas, Miroslavo paštas 64236, Tolkūnų kaimas.

Lietuvos Dukterų draugijos susirinkimas

Susirinkimas nebuvo gausus, šgal del įvairių kitų renginių buvimo, gal ir sesių negalių, kurios vis daugiau ir daugiau paliečia mūsų kartą. Bet jis praėjo gerai, malonioj nuotaikoj, ką ir kun. J. Kelpšas pirmiausia pastebėjo. Savo įžanginiame žodyje jis teisingai pasakė, kad ši nuotaika ir ji paliečia, kiekvieną kartą pas mus apsilankius. Tai buvo labai malonu visoms išgirsti, aciu jam, mes džiaugiamės turėdamos jį savo kapelionu. Pasimeldus, pirmininkaujanti ses. S. Jelionienė uždegė žvakę paminėjimui mirusių narių, kurių šiemet buvo net 25-osis. Atskirai buvo paminėta dr. Marija Ringienė, kaip viena iš draugijos pradininkių, aukojusi daug laiko ir pinigų. Toliau M. Barienė perskaitė, kaip višomet, labai tiksliai surašytą protokolą. Sekė atskirų skyrių pranešimai: parengimų vadovė R. Spurgienė pasidžiaugė praėjusio rudens pokylio pasise-

kimu, dėkojo už aukas Tautinei sąjungai ir visiems kitiems svečiams, programos atlikėjams. Tuo pačiu ji priminė apie artėjančią Velykinį pyragų ir margučių išpardavimą. Sesei V. Plepienei neatvykus į susirinkimą, jos vardui senionės buvo paragintos priminti narės apie šį ateinančią renginį. Sese J. Mikutaitienė pranešė apie senų žmonių lankymą slaugos namuose. Jų daugiausia yra Holy Family Villa (apie 25), ten yra pageidaujami lietuviai. Sese A. Rukuižienės pranešime – stokojama raštinės budetojų, dėkojo naujoms, sutikusioms budėti – N. Dumbrytei ir Angelei Katelytei-Lowler. Džiaugėsi Sofijos Vakselienės nuolatine pagalba, reikalui ištikus. Išdo vedėja G. Micėvičiūtė kalbėjo apie išlaidų ir pajamų būklę, balansą. Namelių administratorė G. Maldienė sušumavo visokių paslaugų ir kitas išlaidas. M. Lauraitienė –

Soc. skyriaus vedėja – nuolatiniai yra šelpiami 5 asmenys. Rev. komisijos atstovė A. Rukuižienės pranešime – visos sąskaitos sutinka su bankų apskaita. Metinį veikimą apžvelgė pirmininkė Joana Kručienė. Metų laikotarpį buvo sukviešti 5 posėdžiai, džiaugėsi sutarimu ir gera nuotaika, išvardino visas valdybos nares neregėdama joms pagyrimų, labiausia įvertino sesės G. Maldienės nepaprastą pasišventimą tvarkant Namelių įvairiausių reikalus, talkinant pirmininkei ir t.t. Kalbėjo apie sušelpstas šeimas, jų būklę, globojamus ir palaidotus, apie šalpa Lietuvoje, kur buvo pasiųstos didesnės sumos kritiškai sergantiems vaikams, našlaičiams.

Buvo renkama nauja valdyba, tačiau jos rinkimas buvo formalus, nes beveik visos narės pasiliko savo pareigoms. Pasitraukė iš valdybos Lilė Kizlai-

tenė ir Vanda Mažeikienė.

Padekojusi už draugiškumą ir bendradarbiavimą, sesė Joana Krutulienė užbaigė šį metinį narių susirinkimą.

Irena Gelazienė

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

Maria Macevičiūtė, Saratoga Springs, NY, parėmė „Draugą“ 40 dol. auka. Dėkui.

Nuoširdžiai dėkojame Aldonai Pintsch, West Milford, NJ, už 50 dol. auką „Draugui“.

Ina Kasis, Orland Park, IL, parėmė „Draugą“ 70 dol. auka. Nuoširdus aciu.

L. Puodžiūnas, Melrose Park, IL, atsiuntė „Draugui“ 80 dol. auką. Nuoširdus aciu.

Raimundas Grigaliūnas, Forest Park, IL, savo rūpestį lietuviškos spaudos gerove parodė, kartu su prenumerata, pridėdamas dar 100 dol. auką. Nuoširdus aciu.

SKELBIMAI

Advokatas
Vytis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas
Jonas Gibaitis
Civilinės ir
kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
E-mail: Gibaitis@aol.com
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 8 v.r. iki 1 v.p.p.

„Draugo“ skelbimų skyrius
Tel. 1-773-585-9500

Advokatas
DARIUS R. DIRMANTAS
Vairavimo ir Kriminalinių Teisų
Specialistas. Raštinė Čikagoje ir
Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba
877-496-3527

IMIGRACINĖS TEISĖS
ADVOKATAS
AURELIUS BUTVILAS
Tel. 312-580-1217
135 S. LaSalle #2300 Chicago, IL 60603
Galimos konsultacijos šeštadieniais

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

• Kestutis Telyčėnas, IL
atsiuntė \$50 auką, kurią paskyrė krūties vėžio ankstyvai

diagnostikai moterims Lietuvoje. Dėkojame už auką! Lithuanian Mercy Lift, P.O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-952-0781. Tax ID #36-3810893.

• Rev. Alf. Babonas, MI
atsiuntė \$25 auką, kurią paskyrė perinatalinei priežiūrai kodikiams Lietuvoje. Dėkojame už auką! Lithuanian Mercy Lift, P.O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-952-0781. Tax ID #36-3810893.

• Lithuanian Mercy Lift
dėkoja už aukas, kurias paskyrė šelpimui tuberkulioze (TB) sergantiems ligoniams Lietuvoje. Aukoj: \$25 – Eve Mary Bates, FL; Rev. Alf. Babonas, MI. Dėkojame už aukas! Lithuanian Mercy Lift, P.O.

Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-952-0781. Tax ID #36-3810893.

www.lithuanianmercy-lift@yahoo.com

• Lithuanian Mercy Lift
dėkoja už aukas, kurios yra skirtos šelpiti sunkiai sergančius ligonius Lietuvoje. Aukoj: \$50 – Alfonsas ir Dalia Dziakas; Casey ir Zita Čeponis, IL; \$30 – Balys ir Genovaitė Erlavos, IN; \$20 – Joseph J. Blazys, MA; \$10 – Joseph Briedis, MI. Dėkojame už aukas! Lithuanian Mercy Lift, P.O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-952-0781. Tax ID #36-3810893.

www.lithuanianmercy-lift@yahoo.com

„Saulė“, 2003 m.